

Asaf Halet Çelebi

İbrahim

İbrahim
İçimdeki putları devir
Elindeki baltayla
Kırılan putların yerine
Yenilerini koyan kim

Güneş buzdan evimi yıktı
Koca buzlar düştü
Putların boyunları kırıldı
İbrahim
Güneşi evime sokan kim

Asma bahçelerinde dolaşan güzelleri
Buhtunnasır put yaptı
Ben ki zamansız bahçeleri kucakladım
Güzeller bende kaldı
İbrahim
Gönlümü put sanıp ta kıran kim

Sezai Karakoç

Köpük

“Ve gül Nemrudun yaktığı ateşte açan
Koncalanan açılan gelişen İbrahim’in elinde
Tatlı bir su içe gerçekler saçan bir mağara
Urfa’da yıldızların yıldızdan ayın aydan
Günün günden fazla bir şey olduğu orada
Uzanan bir yarı ölü eli kirazdan kiraza
Kirazsa hep aynı ıraklığı bozmamakta korumakta
İçilemeyen bir su bardakta
Akli düzeltmenin mümkünü kutsal balıklarda”¹

¹ Sezai Karakoç, Körfez Şahdamar Sesler, Şiirler 3 Diriliş Yay. 1982

Sezai Karakoç

Kış Anıtı

“Şam ve Bağdat kırlara karışmıştır
Elde kala kala bir Mekke bir Medine kalmıştır
O da yarım kalmıştır
Urfa ufala ufala
Bir pul olacak çarpık balıklar üstünde
Belki bir toz bulutu
İstanbul küflenmiş
Bir avrupa akşamı dadanmıştır
Eski şehirlerin kimi göğe çekilmiş
Kimi yedi kat yerin dibine batmıştır”²

² Sezai Karakoç, age. s. 48

Ahmet Kutsi Tecer

İbrahim

Bir gece Urfa'da Halilrahman'da
Suda ay doğduğu garip zamanda,
İçimde hicranlı bir bülbül sesi,
Altımda seccade bir gül bahçesi,
Üstümde yıldızlar, önümde havuz,
Pırıl pırıl bir âşk gecesi, temmuz
Orada sularla baş başa kaldım,
Asırlar boyunca hülyaya daldım.

Hacer'den uzakta, Kâbe'den ırak
Ne gökten bir haber, ne kuş, ne Burak
Sanki Tanrısından uzak, kederde,
Nemrud'un ateşe attığı yerde,
Şimdi oturduğum gibi İbrahim,
O benim yerimde, ben o, o benim.

Vaktiyle İbrahim, Tanrının kulu,
Yeri, yurdu, evi, karısı, oğlu
Kâbe toprağında koyup onları,
Kendi Suriye'den Şam'dan yukarı,
Ta Nemrud elinin içine varmış.
O zaman, Şimdiki Urfa hisarmış.

Siir Şehir Urfa

Sarp, yalçın bir dağın üstündeki şar,
Bugün de bir ören, kim görse şaşar.
Nemrud'un cihana yayılmış ünü.
Kimseler kolunun büküldüğünü
Görmemiş. İbrahim çıkagelince,
Hak dine davete gelen bu gence,

İhtiyar Nemrud'un kini kabarmış:
Nasıl olu kızı ona taparmış?
İbrahim, mutlaka o bir büyücü
Sarsılır önünde Nemrud'un gücü.
Kızından öcünü alamaz Nemrut,
Der ki: Ey İbrahim, dünyayı unut!
Gözümün önünde yaksınlar yarın,
Gücü varsa, seni kurtarsın Tanrın!

Bir ulu mancınık kurarlar şara.
Buradan bakınca aşağılara.
Bugün bile gözü kararmayan kim?
Bu mancınık senin için İbrahim!
Senin için zulüm, işkence, cefa,
Seni yakmak için yanmakta Urfa..
Hisarın altında bir büyük duman,
Günlerdir orada yanan bir orman,
Dut, kavak, çam, kayın her çeşit ağaç,
Tepe tepe ardıç, meşe... Ey Yalvaç,
Senin için yanan bu od ağılı,
Mancınık kurulu, yaylar takılı.
İşte şimdi seni fırlatacaklar...
İbrahim, İbrahim, Tanrı'ya yalvar!

İbrahim yanmadı. Yanmaz İbrahim.
Tanrısının adı : **“rahman-el-rahim”**
Bir gül ovasına döndü düşeceği,
Bir gül ovasına döndü düşeceği,
Yaprağı serpildi, üzerinde çiğ,
Bülbüller şakıdı, güller saçıldı,
Kıvır kıvır alev, duman açıldı,

Siir Şehir Urfa

Orada bir pınar burada bir su,
Bir ağaç gölgesi. Bir kuş yavrusu,

Tek bir tomurcuğun bile sesi var.
Her taraftan bir âşk namesi taşar.

Hacer'in sesini duyan İbrahim,
Yorgun uykulardan uyan İbrahim,
Uyan muştı muştı, melekler geldi;
Gönle türlü türlü dilekler geldi,
Uyan, ey İbrahim, Ey Tanrı dostu,
Uyan, günler doğdu, acılar sustu.
O kadar ulu ki, Tanrım buyurdu,
Nemrud'un kızı da sınıadı odu,
Zeliha kolları açık, atıldı,
O da meleklerle sana katıldı.

İbrahim'i dile getiren masal,
Bu gece canlandı içimde dal dal.
Memrud'u, ateşi yanımda duydum,
Gurbeti, hicranı canımda duydum.
Ayıldım hülyadan bülbül sesiyle,
Ayın doğmasıyla, suyun aksiyle,

Urfa, destan yurdu, bu eski belde,
Nice efsaneler yaşar dilinde.
Toprağın öz oğlu, öz kızı Urfa,
Bin kere hem şehit, hem gazi Urfa,
Güneyde Türklüğün Demir Kalesi...

Bu gece içimde Urfa'nın sesi.

Behçet Kemal Çağlar

Urfa Türkülerinde

Urfa'da buluşur derler her gece
Yaylanın geyiği, çölün ceylanı
Urfalı gönlünde yatar sessizce
Dağ başı kartalı, sahra arslanı

Vazgeçemem bu elden
Güzeldir her güzelden
Değil mi gönlüm yanık
Urfalıyam ezelden

Getirmiş kurdu da kuşu da dile
Ne güneştir, ne de soy sop ile
İçinin sönmeyen ateşleriyle
Derisi de yanan esmer insanı

Bul Urfa'yı gizlice
Kalb ata ata gece
Bir kolun açık kalsın
Yar gele yata gece

Duymadınsa duyacaksın ününü
Kavga Urfalıya yiğit düğünü
Ataların sesi tutmuş o günü
Birleşmiş çöl ateşi dağ dumanı

Siir Şehir Urfa

11 Nisan bayramı
Yiğit insan bayramı
Yan gönül tutuş gönül
Urfa'ca an bayramı

Ebemkuşağı mı kaptın düşünde
Renkler parıl parıl yanar puşünde
Keramet var toprağında taşında
Yurdunu yıkamış şehitler kanı

Kalenin bedenleri
Salmasın gidenleri
Hasretin kahredermiş
Seni terk edenleri

Yerine göz koyduysa yere bakası
Var mı ölüm denen köyden ötesi
Di yürü yürü Urfa çetesi
Görsünler varmışymış senden yamanı

Urfalıyam dağlıyam
Bahçalıyam bağılyam
Dünya dünyaya gelse
Ben Urfa'ya bağılyam

Buradaydı yangından bahçeye giren
Hani o ateşe dalıp gül deren
Mancınıksız atar gönlünü gören
Gel, gör ateşi göl yapan meydanı

Gönül çalsın bin telden
Vazgeçmez bu güzelden
Ateş oynucağıdır
Urfalıdır ezelden..

Refik Durbaş

Çaylar Şirketten³

İstanbul-Ankara-Kayseri
Adana-Antep-Mardin
Bursa-İzmir-Bodrum
Üç yıldır gider gelirim
302 Mercedesin arka koltuğunda
Ne yattığım yer belli
Ne içtiğim su
gecem saçları ağarmış bir mavi kuş
Gündüzüm anıları yitik bir yeşil rüzgâr
Gider gelir üç yıldır içimde
Dudakları çatlamış bir umut
Gözleri görmez acılar

Aslen Urfalıyım
Kaç yıl oldu bilmiyorum
Kim tutar hesabım
Kim anlar halimden
Bir kış günü
Sabah namazından dönerken babam
Can vermiş duldasında karanlığın sesi
Kan davası deyi ertesi gün
Üç-dört kişiyle kaldırılmış cenazesi
Ne babam katilinin alnının çatına
Kan nakışlı hançerini çalacak ağabeyim
Ne gelinliği hicran bezeli bacım
Ne sesini işittiğim yıldız yıldız bir kardaşım var
Kalmışım bir başıma
Yüreği nasırlı bir anayla

³ Uygurluğun Kapısı Urfa, YKY

Siir Şehir Urfa

Bahtına şivan düşe çocukluk
Aslen Urfalıyım
Kaç yıl oldu bilmiyorum
Kim yazar defterim
Kim bilir derdim
Bir kış günü
Sırtımda acıya yamalı bir mintan
Ayağımda rengi aşınmış lastik pabuçlar
İçimde buz bağlanmış bir hüznün
Ardımda gözü yaşlı bir ana
Ekmeği taştan çıkarmak uğruna
Alın terini sevdaya nakışlamak uğruna
Umudu aydınlığa boğmak uğruna
Vurdum kendimi yollara
Ne bir avuç toprak, ne alev alev bir umut
Gurbetliğimde geleceği sararmış bir ana
Sılamda yel götürmez sel üfürmez bir yalnızlık
Bir kış günü indim İstanbul Sirkeci'ye

Yurduna şivan düşe umutsuzluk
Aslen Urfalıyım
Kaç yıl oldu bilmiyorum
Kim okur kitabım
Kim bulur dermanım
Bir kış günü
Turizm seyahat şirketlerinde
Böyle başladı mavinliğimin öyküsü
O gün bu gündür ezberimde artık yalnızlık
Ezberimde acının kilometre taşları
Ezberimde umudumun küf tutmuş şafağı
Ezberimde sevdanın rüzgâr renkli çılgılığı
Ezberimde kes hızını ağlatma elkızını
Ezberimde kuzu kurdun yol Fordun bu gece
Ezberimde Orhan Gencebay, dertler benim olsun
Gençliğin yağmuru yeni düşmüştü bıyıklarına
Vurdum kendimi yollara
Zulmüne şivan düşe yoksulluk

Aydın Hatipoğlu

Urfa'ya Ağıt

Su yürürken toprağa ekin çoşup büyürken
Nasıl kıydın kendine küller başına Urfa

Nerde tetirben nerde tandırlık soğuk şimdi
Eyvanda kibrit yok ki tütsün ocağın Urfa

Kaç yüzyıllık loğların yetim kalmış köşede
Damlardaki tahtların saltanatı yıkılmış

Ne hayatta bir nakış ne kapı taka kalmış
Kurumuş çeşmede su yazıklar olmuş sana

Harrahmanın balığı küskün akar derede
Kalksa İbrahim sorsa benim Urfa'm nerede

Vur bir kazma da sen yık atandan kalanı
Kimliksiz soysuz gibi dik apartmanını

GAP bereket kesene paran çokmuő kime ne
Mezardaki nenene ne diyeceksin Urfa

İlendiğin zamanlar evin yıkıla derdin,
Yıkılmış evin işte karalar bağla Urfa

Mehmet Atilla Maraş

Dellal

*Ve ezanı duyunca dellal
Fırlar ter kokan yatağından.*

Sabahtır
bir ceylan sekmesiyle
iner eski caminin
gürül akan çimeceklerine
gusleder.

El bağlar huşu içinde
gözleri secde yerinde
huzurunda namaza durmuştur
doğunun ve batının
rabbi olan Allah'ın

Başlar biraz sonra
gül ve reyhan kokuları arasında
dede avni'den beri
zikri cehriyi kadiri
her sabah ve her ikindi
bu virdi hâcegân âyini.

Siir Şehir Urfa

Dellal kendinden geçer
ruh olur cesedinden sıyrılır
görünmez ateşlerde yanar
bilinmez sulara kaybolur.

Sabah güneşi doğmuştur
parıltıları şavkır
bu kadim caminin
kurşun kubbelerinde.

Dergâhta
makamı ibrahim'de
esma-ül hüsna
bir usül üzere icra edilir
bu makam rehavi midir?
Bu zikri cehri
bitecek birazdan
sabahı selamlayarak.

Merhaba ey sabah
güne uyanan canlılar
sabahın ılık rüzgârı
şehre koşan atlılar
merhaba ey temiz ervah.

Müezzin
bir aşrı şerif okumaktadır
hatmenin sonudur
/ sadakallahül azim /.

Dökülür müezzinin
ince ve lâtif sesinden
hazan yaprakları gibi
nice şirk, isyan, tuğyan
ve cümle günah.

Siir Şehir Urfa

Arınır her türlü kirinden
kibirinden dellal
bir fatihayla çıkar gider
bu kadim şehrin
ibrahim mescidinden.

Güvercinler
suya henüz inmiştir
terk ederek kaya oyuklarındaki yuvalarını
sade kanat vuruşları duyulur
akıp giden suyun sesiyle beraber.

Ve dellal
bütün sipahi pazarı esnafıyla
elpençe divan durmuştur
dualarla açılacak olan
çarşının kapısında.

Al bir kilimin
nakışını düğümlemiş sırtına
ya da bir çift dağ halısı omzunda
kök boyadan kürd işi
para söylesinler diye
bir aşağı bir yukarı
gidip gelmektedir.

Bir duayı mırıldanır gibi
âşkla yürütür işini
şehrin kapalı çarşılarında.

Aklındadır dellalın
ve kulağında beş vakit
davudi seslerden
ezanların çağrısı
yükselirken göğe doğru
şerefelerinden
şehadet parmağı gibi
minarelerin.

Mehmet Atilla Maraş

Aney

Bu akşam aklıma yine sen geldin
Dersi bıraktım, çalışmadım
Saat bire geliyordu Aney
Yatamadım, uyku gözüme girmedi.
Sen bu saatlerde eskiden
Benim beşiğimi sallardın
Uykunu harap ederdin benim için
Ağladığım zaman
Sancılandığım zaman
Kalkardın süt verirdin
Nane kaynatırdın.

Aney

Canım Aney, Kurban Aney
Hayalin önümde şimdi bir anıt gibi durur
Sen şimdi leğenin başına oturmuş
Hamur yoğuruyorsun
Yarın ekmek yapacaksın akşama kadar
Gözlerin tezek dumanından yaşaracak
Alnında ter bulgur bulgur kabarcak
Sıcak bazlamalar yapacaksın
Ben orda yokum ağlayacaksın...
Ağlama Aney ağlama
Gündür bu nasılsa geçer
İnsan insana tez kavuşur.

Siir Şehir Urfa

Ben sizi hiç unutmadım
Hiç unutmayacağım
Ben okuyorum Aney okuyorum
Mühendis olacağım
Sana yeni yeni “ayze”ler alacağım
Dedim ya okuyorum
Mühendis olacağım.

Mektubunda diyorsun ki
Bu gece çiğ köfte yaptık
Lokmalar boğazımdan geçmedi
Her sofraya oturduğumuzda
Senin yokluğun belli oluyor...
Biliyorum Aney biliyorum
Senin kalbin ipek gibidir
İncedir, yufkadır
Benim yokluğuma dayanamazsın
“Özledim” diyorsun benim için
Ben de özledim seni ley
Babamı da, bacımı da, kardaşlarımı da
Karayazılı memleketimi de / Hepinizi özledim
Özledim ama gel gör ki kader bu
Elvermiyor ne yapacaksın...

Rızvaniyede sela şimdi
Sisleri perde perde dağıtan bir ses
Sonsuzda Allah’a ulaşan bir yankı
Bir Ezan sesiyle uyanır insanlar yorgun gecedен
Uyanır herkes.
Köyden şehre saman taşıyan
Deve kervanları gelir bu saatlerde
Çıngırak sesleri
Geceyle gündüzü birleştirir
Sabah olur
Babam erkenden işe gider...

Siir Şehir Urfa

Aney
Evimiz yine o yokuşta mı?
Dar sokaklar, taş duvarlar arkasında mı?
Eskisi gibi yıkık dökük mü yine
Ah Aney ah
İnan unuttum evimizin şeklini
O ev denen köstebek yuvalarını
Kerpiç damları, kuyu suyunu
Sıra gecelerini,
Bağ yatılarını
Yağmur dualarının anılarını yitirdim.
Hele sen buraya bir gel de gör
Sonsuza uzayan gökdelenleri
Sıra sıra taksileri
Geceleri renk renk ışıkları
Denizde vapurları, balıkçıları
Kızları, erkekleri
İnsan selini...
Ama benim hiç birinde gözüm yok
Ne kızlarında ne taksilerinde
Ne de gökdelenlerinde
Benim aklım sizde ve memleketimde
Ben okuyorum Aney okuyacağım
Göreceksin bak mühendis olacağım...

Bizim orda “Ezo gelin” türkü türkü uzanır
Düğünlerde davullar vurulur
Zılgıtlar çalınır.
Lorke, Delilo oynanır.
Böylesine gitar denen çalgıyla
Sabahlara kadar ye-ye-ye diye bağırılmazlar
Değil mi Aney

Siir Şehir Urfa

Aney

Hani yaz geldi mi

Evimizin o küçük penceresine

Bir çift “Yusufututan” kuşu konar ya

Hani asmamız üzüm bağlar, sumaklar sakızlanır

İnsanlar çalışır harıl harıl kış için

Güneş yandırır o kavuruk yüzlerini

Hani senin elinde “sıtıl” suya gidersin

İşte o zaman geleceğim

Bekle beni.

Ah Aney ah

Daha neler neler var sana yazamadığım

Mektubumu burada bitirirken

Beni büyüten ellerinden

Binlerce kerre öperim

Canım Aney, kurban Aney...

Mehmet Atilla Maraş

Eyyûb

Sonsuzlukta bir nokta
Gece Eyyûb'un sabrı
Bütün dertler Eyyûb'te
Yüce Eyyûb'un sabrı
Veriyorsun bire bin
Ya Ekrem'el-ekremin
Tenini dert bürüdü
Beden yerde çürüdü,
Eyyûb cömert biriydi
Yüce Eyyûb'un sabrı
Sebeplenir in ve cin
Ya Ekrem'el-ekremin
Yerden kaynakayan sular
Dertlere şifa sunar
Tükenmeyen bir pınar
Yüce Eyyûb'un sabrı
Yer gök toprak hep senin
Ya Ekrem'el-ekremin
Du'â ibâdet sabır
Bitti çile ve kahr
Zafer aşkıyla çağır
Yüce Eyyûb'un sabrı
Özü sensin cevherin
Ya Ekrem'el-ekremin

Cahit Koytak

Harranlı Müneccim⁴

Sonunda yağmur yağacak
Hem öyle bir yağmur ki
Yapılmayan işlerin,
Ödenmeyen borçların,
Tutulmayan sözlerin
Mazereti olacak.
Ve kefareti, uğruna bir tazenin
Kalkıp yollara düşmeyi
Ve kederle güreşmeyi bu yaşta
Göze alamamanın...
Öyle bir yağmur ki, aylarca
Belki yıllarca yağacak:
Senatoyu su basacak
Sarayı, kiliseyi...
Ve patriğin külhanını
Snodun çamurlu tortuları üstünde
Yüzdürecek kadar
Yükselecek kadar,
Yağlı takkelerini yüzdürecek kadar
Çerçöple birlikte,
Kavgayı kızıştıran ruhanilerin;
Ve takma başı üstündeki takma perçemini
Biçare imparatorun.
Elmas sertliğinde yağacak,
Sabır inceliğinde...
Ve yasaları eritecek yağmur
Töreleri o yıkılmaz sanılan
Kaleleri, kurumları falan...

⁴ Uygarlığın Kapısı Urfa, YKY.

Siir Şehir Urfa

Yer sağlam, gök gibi her yerde
Diyerek şanını yücelttikleri
Ama kanını emdikleri
Köhne devleti...
Öyle bir yağmur ki...
Allak bullak edecek piyasaları,
Dinleri, sanatları, ülkeleri;
Maskaraların suratlarına sürdükleri
Boyalı pudra gibi eritip akıtacak
Pudra şekeri gibi...
Dilleri üslupları retorikleri.
Ve siz ey süslü seremonilerin
Sadakat gösterilerinin
Ödüllerin nişanların altında
Yamalı ciğerlerini
Tahta cambaz bacaklarını
Gizlemeye çalışan
Yeteneksiz saray şairleri!
O yağmur yağınca
O büyük yağmur,
Teranelerinize can katmak için
Cıvıltılarına kulak kabarttığınız
Tahsisat-i mestureden ödenekli ilham
Perileriniz ilham fareleriniz
Yuvalarından dışarı vuracak
Halkın yatağının yastığının altından
Gardıroplarından fahişelerin,
Akla gelen her kuburdan
Hatta ayakyollarından muhaliflerin;
Hem de leşlerinin kuyrukları
Sizin burunlarınıza
Dolanmış olarak!
O yağmur yağınca
O büyük yağmur,
Kemerli, revnaklı hayal hanelerinde
Arp çalan neşide söyleyen
İskambil falı açan

Siir Şehir Urfa

Ve tatlı ürpermeleri için ölümlü ihsasların
Âşk oyunlarıyla oyalanan
Zarif ruhlarını çürütecek rutubet
Ve rakik vicdanlarını
Suskun entelektüellerin
Ve yıkayacak o yağmur
Silip temizleyecek
Noktasına, virgülüne kadar,
Halkın belleğine balçıkla sıvadıkları
Bulanık satırlarını
Görece lekelerini şöhretimin;
O göçebe serazen güzeliyle yaşanan
Küçük masum macerayla ilgili...
Bunları ben söylüyorum;
En uzak yıldızlara
Zincirlere atlaslara bakarak...
Ben el Harizmi'nin gözde tilmizi, öyle olduğu içinde
Bağdat'ta tutunamayan
Roma'da anlaşılmayan
Ve Bizans'ta elli yaşında.
Tam yıldızı parlayacakken
Adı ikon karıncaya
Ve kart hovardaya çıkartılan-
Ben yıldızbilimci, şair,
Harranlı Leon:
Ben matematikçi, mimar, ressam
Rum ateşinin mucidi;
Hendesede hece-i hecegan;
Yedi dilde konuşan
Üçünde yazan bozan;
Gizli ilimlerde,
Bahusus maraz-ı kalpte
Ve inkisar-ı âşk ve muhabbette uzman;
Diline hazık hekim,
Eline mahir cerrah;
Tarid-i cin ve sihir,
İlahiri ilahiri ilahir...

Meral Dalaman

Deli Fırat Doludizgin Nereye?

Susuzluktan çatlak çatlak
Dudaklar gibi yüzüm.
Oysa ben toprak ana,
Oysa ben bereketim.

Aha Fırat...
Yanı başımda tüm heybetiyle.
Ben ki Mezopotamya,
Ben ki tarih,
Ağlarım su su diye!

Bozkırlara döndü bereketim, yeşilim.
Altın başaklarda binbir ağıt,
Suya hasretim!
Ağlayan bulutlarda
Yitik duygular gibi umutlarım,
Onlar ağladıkça ben
İçin için gülerim.

Oysa Fırat'tı tek sevdalım.
Fırat'tı âşkım.
O delidolu, o pervasız, çılgın
Bense anayım, ana!

Siir Şehir Urfa

Vefalı, sabırlı, cefakâr ana!
Gözlerim Fırat'ta,
Dönecek elbet
Dönecek bir gün bana!

Dur feryadımı Fırat!
Duy beni...
Yanan ekinlerim, çağırır seni!
Çorak topraklara çıktı adım,
Utanmaz mısın?
Ben yanarken kızgın güneşte,
Sen doludizgin nereye?
Kime akarsın?

Sen vefasız Fırat,
Sen hayırsız sevgili.
Dualar edilir, bulutlar ağlayıp
Sarsın diye bedenimi.
Oysa susamışlığa kar etmez
Ne bulutlar, ne gökler.
Ben sana sevdalıyım Fırat!
Düşlerim seninle yeşerecekler!

Bilki bekliyorum seni,
Yıllara sığmayan tüm sabrıyla.
Yine de en büyük umudumsun,
Şimdi bana akmasa da.
Biliyorum sabrında
Dize gelecek inadin,
Döneceksin sen bana
Döneceksin Fırat'ım!

Mehmet Kurtoğlu

Şehir Bu Urfa

Bir adın Edessa bir adın Ruha
Görenler unutmaz seni bir daha
Mübarek diyarsın nakşolmuş ruha
Uygarlığa çıkan şehir bu Urfa!

Kelaynak kuşunun meşhurdur namı
Dağlarda gezinir ahu ceylanı
Küheylan atların asildir kanı
Her dem şaha kalkan şehir bu Urfa!

Fırat deli akar delinir dağlar
Kara bahtlı Harran sevinçten ağlar
Bir tarih yazılır: aşılır çağlar
Canlara can katan şehir bu Urfa!

Güzelliğe tutkun âşık diyarı
Uğruna ölür de vermez o yarı
Yüreğinde büyür ah ile zarı
Yara türkü yakan şehir bu Urfa!

Ruhları şad eden güzeldir sesi
Dillerden hiç düşmez, sözü bestesi
Mest eder divanı bütün herkesi
Yürekleri yakan şehir bu Urfa!

Siir Şehir Urfa

İlim irfanıyla kültür otağı
Hazreti Eyyub'a sabır ortağı
İbrahim'e mesken güller yatağı
Ateşi su akan şehir bu Urfa!

Türküleri dertli gönüller yakar
Muhabbete doymaz şen şakrak diller
Anzılha gölünün etrafı güller
Miski amber kokan şehir bu Urfa!

Hikemi şiirin ustası Nabi
Şairlik gelenek Şevket ve Abdi
Urfa'da bir yankı Nezihe gibi
Şairlere mekân şehir bu Urfa!

Sıksan toprağını hep tarih kokar
Balıklıgöl durur Anzılha akar
Çift sütun kalesi ateşler yakar
Nemrutları yıkan şehir bu Urfa!

İbrahimler için nemrut bahane
Bardakta su gibi gölün şahane
Her varlık her nesne burada efsane
Güzelliğe mesken şehir bu Urfa!

Mehmet Kurtoğlu

Urfa Destanı

Bir eşin bulunmaz güzelim şehir
Dillerde okunur destanın bir bir
Tarihi sırtında taşıyan şehir
Fırat'la yazılır destanın Urfa

Etrafın dumanlı dumanlı dağlar
Görenler bir anda gönlünü bağlar
Güzelsin “hem gelen hem giden ağlar”
Ağtla yazılır destanın Urfa

Türkülerde saklı gizli sevdalar
Beklediğin varsa gözlerin dalar
Kimi de canını arar da arar
Sevdayla yazılır destanın Urfa

Mübarek bir şehir makamı boldur
Eyyub'un sabrıyla çileni doldur
Yol bir “İbrahimi-Halili yoldur”
Sabırla yazılır destanın Urfa

Yürüyen durana dönüp de bakmaz
Tarihin suları tersine akmaz
İbrahim olanı ateşler yakmaz
İmanla yazılır destanın Urfa

Musa'nın gezdiği tektek dağların
İnciri, üzümü güzel bağların
Aşarak geldiğin eşsiz çağların
Bağrında yazılır destanın Urfa

Siir Şehir Urfa

Dipdiri duruyor Şuayb'ın şehri
Taşları emiyor sürekli dehri
Harran'a akıyor bu Fırat nehri
Suyunda yazılır destanın Urfa

Mübarek beldesin bilmemek ayıp
Sabrıyla örnektir hazreti Eyub
Şifalı suyu iç, "Bismillah" deyip
Zemzemle yazılır destanın Urfa

İsa'nın nefesi arı ve duru
Mendili düştüğü caminin kuyu
Her derde devadır içinde suyu
Dört yana yazılır destanın Urfa

Urfa dağlarında Nemrut'un tahtı
Oyunlar toplatıp ateşler yaktı
Eceli bir sinek burnundan aktı
Zaferle yazılır destanın Urfa

Atamız İbrahim Ceddül Enbiya
Putları devirip çıktı meydana
"Ey insanlık" dedi "gelin imana"
Tevhitle yazılır destanın Urfa

Hikmeti öğrendik şair Nabi'den
Derdi Nezihe'den aşkı Abdi'den
Dergâhta zikrimiz dede Avni'den
Feyz ile yazılır destanın Urfa

Acı çiğköftenin bulunmaz eşi
Sıra gecelerinin gönül neşesi
Duyulur her yanda güzelim sesi
Türküyle yazılır destanın Urfa

Çeteler geçiyor On bir Nisan'da
Yiğitlik şanıdır kaynıyor kanda
Benzerin bulunmaz koca cihanda
Tarihe yazılır destanın Urfa

Mehmet Kurtoglu

Medeniyet Beşığı Urfa

Fırat'ın kenarında ben doğup büyümüşüm
İçerimde yer etmiş Urfa ne büyümüşsün

Arap atı sırtından kenarından geçerken
Gitme diyordu sanki bu ayrılık çok erken

Urfa'nın dağı taşı çatlamış kuru toprak
Fırat küsmüş mü nedir iklimin neden çorak

Doğudan batıya dek bu toprağın sesiyim
Susmayacağım asla ben Urfa delisiyim

Senin yerlerin çatlak senin dağların kuru
Benim yüreğim yarık benim nefesim duru

Senin bu sessizliğin çektiğin acıların
Dertlidir anaların kardeşin bacıların

Bu yaranın acısı yüreğimde birikti
Güzelliğin karşısında beslenen hep kindi

Tarih seninle başlar seninle son bulacak
İnsanlık izini sürüp aslına döner ancak

Dünyanın her yerinde şu sözler kazılacak...
Medeniyet beşığı Urfa'dır yazılacak

Mehmet Kurtoğlu

Kutsal Göl

İki dağ yamacında bir vadi
Gökten inmiş bir sofra bereketli
Ortasında bir göl bengisu
Etrafında narçiçekleri, zambaklar
Söğütler salkım saçak dökülür suya
Güneş şavkını vurur yüzyıllar boyu
Kaya mezarlarının üstüne
İbrahim'den bu yana

Görmeyen göze hissetmeyen kalbe
Gölünden balıklar müjde getirir
Hayran olur herkes güzelliğine
Alevler dönüşür kızıl güllere
Güllerin içinde bir göz Züleyha
Yitik sevdalara bakar eski zamanlardan
Mistik bir âşkın adını yazar
Kutsanan suya, sura, kapıya...

Bir sırdır korur şehri
Çift sütun kalesi kadınısı
Doğudan batıya
Açılır uygarlığa
Dört yandan kapıları
İpek yolundan geçen kervanlarıyla...

Bu bir şehir; eski ve harika!
Bu bir göl; kutsal!
Bu bir efsane; kulaktan kulağa!
Bu bir türkü; yayılır çağa:

*“Urfalıyam ezelden
Gönlüm geçmez güzelden
Gönlümün gözü çıksın
Sevmeseydim ezelden!*

Mehmet Kurtoğlu

Fırat

Cennetten kopup gelen gizemsin
Efsanelerde kıyamet
Suyunla bereketsin
Dağları deler asırları aşarsın!...

Sen cesaret sembolü
Kızgın toprakları besleyen
Fıratsın,
Edessasin,
Urfasın!...

Duruşun ihtişamlı
Akışın yiğitçe
Yırtarsın yoksulluğun kapkara yüzünü
Yüzyıllar yılı akan suyunla...

Sevgilin nazlı Dicle
Yoldaşın deli Murat!
Aşamaz şöhretini
Kızıl Volga, Sien, Nil bile...

Kahramanlar ve krallara paye
Savaşlara gayesin
Senden kalker gemiler savaşa
Sende doyar topraklar naşa...

Çağlayarak ve çoğalarak akarsın
Hep aynı kader üzre
Değişmez yatağın
Perçimler vurulsa bile...

Siir Şehir Urfa

Peygamberler dolaşır kıyılarında
Âşk ve efsane kokar suyun
Kaç bıçak saplanmış kalbine
Kaç adam gömülmüş toprağına
Kanla kirlenir toprağın
Suyla temizlersin habire...
Herkül gücünü sende sınar
Sende meydan okur doğu batıya
Sende durur ancak Roma ve Bizans
Sendedizginlenir öfke ve hırs!

Seni ancak bir defa geçer İskender...

Sen sevdiğine mecnun olur ağlarsın
Sen düşmanına bend olur çağlarsın
Sen üzerine ağılar yakılan
Asi ve deli Fıratsın!...

Mehmet Kurtoğlu

Harran

Aldatmasın kimseyi kuru çorak iklimin
Dünyaya ışık saçan beşiğisin bilimin...

Çöl iklimi toprağın dönmüş bir ulvi sese
İlim, irfan, din, iman ve feyz saçmış herkese

Büyük dost cömert insan gelmiş Ced-ül Enbiya
Toprağına bereket, saçmış nurunu aya...

Bambâşka olmuş artık gökteki yıldızları
Hep mecnuna çevirmiş aşık ve yalnızları

Tarihi değiştiren o yüce sesler hani ?
İshak Yakup ve Musa yurt edinmiş Harran'ı

Fikirde ekol olmuş ilim beşiği Harran
Kindi, İbn-i Teymiyye ve Cabir ibn-i Hayyan

Ruhlara huzur verir güven sarar her yanı...
Şeyh İmam Bakır ile Şeyh Hayat-ı Harrani

Çağları aşan şehir takılıp kalmaz düne
Kültür medeniyetle ışık saçar bu güne...

Harran güzelim şehir Harran güzelim şehir
Hoşgörü-diyaloğa akan sevgiden nehi

Ali Akbaş

Harran Gökleri

Yıldızlar
İri, şehla gözlerdir
Geceyi gamlı kılan
Uzaktan süzerler bizi
El değmemiş ter-ü taze tenleri
Ölmüş ergen kızlardır
Yıldızlar

Derin, Harran göklerinin
Solmaz çiçekleri
Naz çiçekleri
Her gece perişan düşerler suya
Yıldız saya saya varır bebek uykuya
Dökülür yastığa mavi rüya
Onlar ki en hazin minniyi söyler
Öper öksüz çocukların alınından
Saz benizli ecemizdir
Yıldızlar

Yıldızlar
Bahtımız, yalnızlığımız
Leyla!
Deme gör
Gök yankılanır
Okşar gökyüzünü bir kuşkanadı
Ben en güzel kadın eli Hava'dan beri
Kim bilir nasıldı elleri
Hey eski zaman güzelleri
Arzu, Şirin, Züleyha
Dilber dilberi Meryem
Kem gözlere mahrem
Kızlardır
Yıldızlar

Hanifi Düşmez

Rızvaniye

Balıkligöl Rızvaniye
Bir ışık demetinde
Balıklar oynar niye,
Ve kaybolan külliye
Nerdedir Sabkıbiyye?

Balıkligöl Rızvaniye
Işıklar huzme huzme
Görkemli bizim kale
Arkasında şeyh maksut
Ve yanında Çift kubbe
'Hamim' diyen dillerle
Parmaklar oynar niye?

'Hamim, hamim'
Dost İbrahim'i bildim
Eyyub'la sabreyledim
Elif, lam, mim, vav, he, ye..
İbrahim İbrahim
Kim seni tanımaz kim?
Rızvaniye Rızvaniye
Bir ışık demetinde
Balıklar oynar niye?

Hanifi Düşmez

İbrahim

İbrahim İbrahim
Ateş oldu gül sana
Ve demet demet çiçek
Oyunlar kutsal balık
Böyle istedi Halik

Putları devir de gel
Çağları çevir de gel
Muhammed'in âşkıyla
Ver elini İbrahim

Allah ki sana dosttu
Toprak ki sana posttu
Nemrut kinini kustu
İbrahim İbrahim
Kim seni tanımaz kim

Şu başı kesik koyun
Habire oynar durur
Gölde gece bir başka
İbrahim'in yolunda
Ve herkes mesut olur

Cemal Dindar

Serkisof⁵

Tespihler diziyorum gözlerimdeki ışığa
Kehribar, abanoz, pelesenk, bağa
Eski vakitleri usulca okşar gibi
Sığınıyorum Gümrük Hanı'na

Yüzüğüm Selçuki, tabakam Van
Bir serinlik yürüyor yanımda
Tanıktır içtiğim Muş işi tütün
Gümüşü güllerin kızardığında

Kahveler acı cigaram sarma
Kürsü, Emin usta, domino, dama
Serkisof saatlerle en güzel
Vakitler birikiyor lahit duvarda

Urfa'nın üst katında mağaralar
Ud, bağlama, bir de darbuka
Kuka tespihlere sabır işlemiş
Memed ustanın sesine hoyrat

⁵ **Cemal Dindar**, Âşkıyormak, Filika Yay..

Siir Şehir Urfa

Bekir diye bir adam. Adam
Urfa diye bir şehir. Şehir
Sulha diye bir kadın. Kadın
Gözkapaklarında titriyor dünya

Urfa'da bir ev. Evin hayadı
Bemeve motor 47 yaşında
Bu öyküyü kime anlatsam
Bir sen anlarsın Hasan usta.

Mümkünse kaybedenlerden olalım
Neyimiz kalmış sevdamızdan başka
Bemeve motor yaşı kırk yedi
Dostlar, sevgili, bir de Urfa.

Cemal Dindar

Mırra⁶

Bura gün ortası terleyen Harran
Durma düşersin kalbindeki kuyuya

Sabır ocağında kavrulan mırra
Kahırla, duayla damlayan suya

Bir at koşar yelesinde halklar
Yazar kendi şarkısını ovaya

Akşam serinliği kime kardaştır
Sor senden önce göçülmüş yola

Şarabi bakışlarla tütün saran adamlar
Gümüş bir yüzük gibi yakışlılar guruba

Ay doğar, ağır ağır bir hasret başlar
Öper mermer bir şehrin ağzını şafak

⁶ Cemal Dindar, age

Siir Şehir Urfa

Arabi şarkılarda her daim çöl
Kumdan ve hayattan yıkılmış saray

Taşandır; bina edilmiş taştan
Her şey eskir eskimez geçmiş burda

O kadar billûrî, o kadar yalan
Tül perdelerde dokunur zaman

Güneşli bir günde öğle vakti
Al yeşil bir kefenle atın Fırat'a

Böyle demiş bahtsız bir gelin Urfa'da

Git uzak dur gölgenin düştüğü duvardan
Öldüreceğim yerde bulmayım seni

Böyle gezmiş çıplak bir öfke, çarşıda

Susmuş bir orman gibi zavallı meydan
Kuşlar uçmuş, geceleri bir çığlık eyvan

Herkes Nemrutunu taşır canında
Vur ha!.. vur ha!.. Kırbaç ve Urfa
Her şey akar, bunlar kalır. Karşıda

Duvakla kefen, ölümlle hayat, zulümlle kahr
Suyunda yıkanır,
Oy Fırat
Fırat...

Cemal Dindar

Urfa⁷

Hüzünler yoksul türküler kenti mi?
Gelenler tipi yemiş kuşlar gibi sarhoş
Gidenler gözlerinde bulutlar götürüyor...

Urfa inceden bir hoyrat mı söylenmiş
Çocuklar bir atmaca edasıyla sokakta
Aneyler ara vermiş bir hayatı ölüyor

Urfa mezarlıkta hiç yoktan bir kedi mi?
Göz göz evleriyle bakışları kör şimdi
Eyvanı çoktan viran bir geçmiş özlüyor

Urfa kesme taşlı duvarlarda gölge mi?
Yürüyen kim? Gölge kimin? Kim söyler bu şiiri
Peygamber adlarıyla günler geçip gidiyor

Urfa kelimeler eyvanda kuşlar gibi
Yağmur ortasında siye yazdım bu şiiri
Mısralar arasında çocuklar geziniyor

⁷ Cemal Dindar, age.

İbrahim Tezölmez

Urfalıya Kaside

-Abuzer Akbıyık' a-

Kaside yazar, memduhu çiğköftedir...
Külhanda gül yetiştirir,
Kasap dükkânında bülbül
Satıra inat!

“Sırgası” heybeye karşı,
Rezzakı üzümünü doldurmuş
Merkebe biner bağ yollarında
Katıra inat.

Evleri Kala'ya karşı,
Yüreği Çift Kubbe
“Degenek” oynar düğünde
“Ebu cenah”tır, asâsı cellat çivili
Kollar kasılı, ökçe basılı

“Sako”, “çin”e asılıdır
-tello gider yan gider tello-
Yürüyüşü “yanfırı”, âheste beste
Hem şanlı, hem delikanlıdır

Siir Şehir Urfa

Ehl-i keyftir;
Keçe üzre çift yastık,
Zubun giyer ince ipek
Yan gelir, yatar eyvanda.

Köfte yoğururken güfte yapar;
Güftesinde isot, bulgur baş tacı
Köftesi acı mı acı.
Evlerinin önü kuyu “hayad”ında “arış”;
Ak bahtlı, altın tahtlıdır:
Tahtı yazdan yaza kurulur dama,
Bahtının suratı bir karış...

Dam damlar kışın
Ev şırıl şırıl
Teşt kor, leğen kor, dam loğlar
Urfalımda yürek yine pırıl pırıl.
Nemrûdi zulümlere uyanmış sabahları
Tepedekiler hep tepeden bakarak
Sabret demişler, bekleyen derviş demişler
Demişler ki, sabırla koruk helvâ.

Allah var, gam yok
İnancı İbrahimce...
Eyyûb’un sabrınca
Sabırla bekler,
Keldanilerden kalma
Mağarasında,
Yıllardır, yüzyıllardır bekler
Durur hâlâ...

Kalenderdir rinttir;
Dünyayı satar bir pula.
Cömerttir, dağıt çömçeyle,
Kaşıkla toplar. Gamlıdır;
Dam damlar, çocuk ağlar,
Borçlu kapıda.

Siir Şehir Urfa

Ses dâvûdi, özü merttir;
Dosta dost, düşmana düşman,
Heybesi sırgası
Dert üzre derttir.

Hulhu yoktur, ihmaldir,
Çelebidir;
Mezatta kuzu koyun
Celebidir.
Ağadır, azaptır;
Yıllardır, yüzyıllardır ihmalden
Sahipsizlikten muazzeptir.

Türküsünde atlar salları başını,
Hayâl atı kanatlıdır.
Eller tutmuş ağey
Sular başını,
Eller aya, o atlıdır...
Hoş sohbet, dili tatlıdır.
Ey İbrahim bu şiirin,
Elhak, ince sanatlıdır!..

İbrahim Tezölmez

Harran Kadınları

Urfa Sevdalısı Fikret Otyam'a...

Onu bir gün
bir kuyubaşında gördüm
çıkırla su çekerken
şahlanan
bir at gibiydi
dedi kutsaldır burda su
pusat gibi ya da
avrat gibi
bir sarnıç başında
gördüm bir gün onu
o cihân – sûzu
Harran ve o susuz
mevsim temmuzdu
dedi çağıl çağıl
aksın isterim su
Dicle gibi ya da
Fırat gibi

onu bir gün
Tektekler eteğinde gördüm
çorakta boy veren o
yabangülünü
kara kıl çadırının önünde
yün eğirirken
eğirdiği çile çile
dertti, kederdi

Siir Şehir Urfa

ömrü hederdi
dedi bu dağlara
Kerem yürekli
demir külünlü
dağ gibi adamlar gerek
Ferhat gibi
ona bir gün
İpekyolu'nda rastladım
bir rüzgâr gibi geçerek
gözlerimin önünden
hanlardan, kervansaraylardan
tarihin dehlizlerinden
menzillerinden aşan
ve uğul uğul çağa ulaşan
dedi öyle yollardan geçtim
öyle girift
öyle ince
Sırat gibi

II

onu bir gün
Harran'da gördüm
kurakta boyveren o
yabangülünü
evi iki göz bir petek
kerpiçti konikti
duvarında üzerlik
fal bakan kadınlar kilim
dört taraf otantikti
onu bir gün gördüm
burnunda hızma
sim halhal ayağında
saçları salkım saçak
ak toynaklı küheylân
bedevî bir kısrak
susuz bir ceylândı
yaz sıcağında

Siir Şehir Urfa

vakit leylî
dilde yâlel
hali vâveyldi
saçları gecedен siyahtı
bahtı gözlerinden kara
tarihin ezgisiydi gözlerindeki
belki buranın yerlisiydi
belki Soğmatar'dan
ya Şuaypşar'dan
belki de Sin'den

ihtimal su içmişti
Cülap ya da Dayşan'dan
belki göçebeydi eski Mısır'dan
ya da bir yontuydu
Buhtunnasır'dan

III

O Sârâ, Hedlâ
ya da Nesrâ
O Harran çorağında vahâ
O Tekttek dağlarına yakın
ve uzaktı sabaha
uzaktı uygarlığa
uygarlığa ve asra

ey sarı sıcak
rüzgârsız yaprak
ey susuz sarnıç
kupkuru kuyu
ey Mezopotamya
güngörmüş toprak
asırlardır süren
uykuyu bırak
dilerim sonsuzca
bahtın olsun ak

İbrahim Tezölmez

Bir Şehrin Hikâyesi

Urfa Valisi Sayın Şahabettin Harput'a

Hatırlar mısın, eski zamanlar
Efsaneyle, masal ile
Hayal dolu leyâl ile
Doluydu bu şehir!
Hatırlar mısın?

Hatırlar mısın, bilmem
Hangi yüzyıl,
Hangi yıl,
Hangi aydı?
Büyü dolu,
Şiir dolu
Bir şehir vardı;
Hafızasını kaybetmemişti henüz,
İsmiyle müsemmaydı,
Daha Urfa'ydı...
Bu şehrin hikâyesi
Sor ki niceydi,
Sur duvarlarının ardı
Binbir geceydi...
Dar ve gölgeli
Uzun sokaklarından

Siir Şehir Urfa

Geçerdik şehrin;
Kabaltılarından,
Cumbaların altından.
Enikli kapıları evlerin
Geniş kapılara açılır;
Çardaklara,
Eyvanlara,
Kuş takalarına,
Halil İbrahim sofralarına,
Hikmet sofalarına çıkardı.
Ve uygarlık bir ırmaktı;
Sarnıçlarda süzülür,
Dehlizlerden gürül gürül
Akardı.
Bahçemizde ağaçlar
Zeytindi,
Zakkumdu,
Nardı.
Baharla damlarda
Papatyalar,
Şakşakolar
Açardı.

Ve kenarda
İşlemeli bir kuyu;
Üzerinde eski zaman çıkırığı,
Arada bir duyulan
Perinin hıçkırığı,
Derinden derine
Suyu akardı.
Hulku geniş ve sabırlı
Derviş haliyle
Avlunun bir köşesinde
Bağdaş kurup
Otururdu yaşlı küp;
Perili kuyudan çektiğimiz
Suyu damıtıp,

Siir Şehir Urfa

Sunardı bakır taslarda
Yaz sıcağında.
Bahçemizde ağaçlar
Cevizdi,
İncirdi,
Nardı.
Evlerinin boyutu iç'e geniş
Dış'a dardı;
İnsanların henüz asâsı,
Abâsı vardı...
Eyvanda bilgelik
Bağdaş kurardı;
Gelenler Rûmi'den,
Yunus'tan,
Nâbi'den
Haber sorardı;
İnsanlar yârândı yârdı
İhvan, rindandı
Bir zamanlar bu şehir
Bâşka diyardı.

Tavuskuşları salınırdı
Havuzbaşında,
Cevizin altında dolaşansa
Ceylândı,
Safir çiçekler açardı
Gündüz sularda,
Küpeli havuzlarda yıkanan
Her akşam aydı;
Nohut oda, bakla sofa
Değil bu;
Köşktü, saraydı.
Gergef gergef
İşlenen taşlar,
Kuş takalarından
Kovulan kuşlar
Şimdi neredeler?...

Siir Şehir Urfa

Hac leyleklerle mi,
Kırlangıçlarla mı
Uçup gittiler?...
Meydanları vardı
Eskiden bu şehrin;
Çeşmeleri,
Güvercinleri,
Asırlık çınarları,
Su seslerine karışan
Kuş sesleri.
Böyle beton yığını
Değildi buraları;
Böyle ruhsuz, böyle gri.
Beyaz atlılar meydanlardan
Çekildiğinden beri,
Körelti sebilleri...
Şadırvanlardan
Süzülen sesler,
Semalarımızda seyreden kuşlar
Şimdi neredeler?
Yazdan yaza dama kurduğumuz
Tahtları hatırlar mısınız?
Yıldızlar yağardı hani
Üstümüze gecedен
Ve kaçakçılar geçерdi dörtnala,
Hoyrat sesleri karışırdı
Nal seslerine;
Ve ne çok kolçu-kaçakçı oynardık
Hatırlar mısınız?
Samanyolu, çarşıyolu,
Yıldızlar kafiye kafiye,
Gökyüzü çarşaf çarşafı.
Ayışığı şarkılar hecelerdi inceden;
Engin hayallerle dalınan uyku,
Rengin rüyalarla uyandığımız sabahlar,
Hatırlardık rüyalarımızı hep
Hatırlar mısınız?

Siir Şehir Urfa

Bilmem hangi asır, hangi yıl,
Hangi aydı?
Hülyasını kaybetmemişti şehir,
İsmiyle müsemmaydı,
Daha Urfa'ydı.
Hatırlar mısın, kış günlerini,
-Ki ne sıcaktı-
Kalorifer, televizyon
Henüz uzaktı.
Hani mangal başı,
Tandır kenarı,
Boşuna dememiş eslaf:
Kış lâlezârı...

Masallar anlatan
Aksakallı dedemdi;
Devler, şehzadeler
Bize hemdemdi,
Hatırlar mısın henüz
Kuş dili konuştuğumuz demdi.
Kadim kıssalar anlatırdı
Râviyân-ı ahbâr
Beydebâ'dan
Sâdî'den.
Uygarlığın nabzı
Asırdan asra
Kesintisiz atardı.
Hatırlar mısın,
O eski demler,
Efsaneyle,
Masal ile,
Hayâl dolu
Leyâl ile
Doluydu bu şehir!
Hatırlar mısın,
Hatırlar mısın?

İbrahim Tezölmez

Aynzeliha Kasidesi

Aynzeliha her dem böyle gizemli midir?
Bu özge yer her yâreye merhemli midir?

Kıvılcım kesilir burda sular her akşam
Yıldız ve ay içer âşkla özlemlidir?

Başın suya eğmiş bütün salkım söğütler
Rûzigârdan daim böyle siteмли midir?

Hânendenin hangi sevda vardır başında
Hoyratı, gazeli hepten elemli midir?

Derler murad alır burda doğan yaşayan
Urfa bu gûne sefâli kademli midir?

Belki de bu diyar İbrahim'den Eyüp'ten
Musa, İsa ve Davut'tan selâmlı mıdır?

Rehâvinin ruhu burda sükûna erer
Her dili mecruha Ruha keremli midir?

İbrahim Tezölmez

Bir Urfa Çelebisiyle Hasbıhal

-M. Hulusi Öcal'a saygıyla-

Beyaz ipek entarinle otururken eyvanda
Dalıp dalıp gidiyorsun son demlerde hep
Nargilenden derin nefesler alıp
Diyorsun ki Urfa değişti
Diyorsun ki bu toprak
O eski toprak değil
Yıldızları bile Urfa'nın
Eskisi gibi parlak değil!

Değil ağam değil ne Elazığ eski Harput
Ne Erzurum eski Kal'a
Değişti dediğin sadece
Urfa değil Antep değil
İstanbul da artık
O İstanbul değil !
el'an Nabi'nin Nedim'in
İstanbul'u hayal
Ne Kemal'in Emirganı
Ne Haşim'in akşamları
Hepsi muhal olmuştur

II.

Sen ne hasretler gördün
Sen ne gurbetler
Seneler önce hatırlasana
Hani o saçları topuğuna sarmaşan
Bakışı medcezir gamzesi girdap
O masal kızı
Dünyayı dar ederdi insana
Öyle rivayet edilirdi İstanbul
Ya da o perinin
Ram olan sevdasına

Siir Şehir Urfa

İflah olmaz bir daha
Çıkmazdı sabaha
O müstasna dilber
Ve o İstanbul
Fırakı senin için kavuşmak
Âşk böyleydi o demler
Sonra o yecüc mecüc alemler
Bir bir çıktılar
Âşk simyasın kimyaya
Fiziğe tahvil ettiler..

Değil azizim değil
Ne divanlar dolusu Dilara
Ne sadabad ne pera
Ne ince saz ne opera
Müzik dersen pop
İlah dersen para

Meydanlar dolusu nadan
Bulvarlar dolusu nabran...

III.

Anzelha'da bir hüzzam
Bestenin hüznü sararken seni
Süzülürken kuşlar kurşuni gökte
Haddeden geçmiş hüznler
Süzüyor Rehavi sulara ruhun
Diyorsun ki "Mecmelbahir'de otururduk bir akşam vakti"
Anlatıyor anlatıyor ne dalıyorsun
Diyorsun ki döner durur bir dertli dolap
Lakin, eski suları nerde
Sırlı sevdalarla hala
İnler mi bu yerde ?
O sular ki kaç aşık
Susuzluğun gidermiş

Siir Şehir Urfa

İlaç olmuş kaç derde
Kaç Züleyha içmiş o sudan
Kaç Yusuf güzelliği sinmiş
Kaç İbrahim o sulara
Azadedir pusudan
Kaç sevdalı kalp ağrısın
Dindirmiş bu yerde

IV.

Bir vakte geldik mi mirim
Ne vefa, ne sefa
Hepsi lügatlerde hurafe
Bir seyyahız bu şehirde
Kendi kentimize yabancı
Ne Yusuf tutan hühusu
Ne Anzelha büyüğü
Bu yönle ilaç olur
Öyle bir şehre geldik ki
Sim ü zer mirim
Her kelleye taç olur
Bir rüzgar esti
Tar u mar olduk
Aşinasız kaldık metropollerde
Akransız kaldık
Gri betonlar arasında
Metrolarda bunaldık
Çelebiler tebdil gezer bu yerde...
Geçmiş ülfet çağı
Ünsiyet çağı
Meta diye madde diye bir çağ
Saplar metal bıçağı
Anzelha'da otururken bir hazan vakti
Kurşunu gökte süzülürken muhacir kuşlar
İnce hüzzam hüznü süzüyorsun
Rehavi sulara...

Celal Oymak

Kanaviçedeki Çiçekler⁸

Sek sek oynar gibi yürürdük çocuk ayaklarla,
Ellili yıllarda Urfa'nın daracık sokaklarında.
Trahom gözlerimizde, sıcak ve toz yakalarımızda,
Yusuftutan kuşu ses verirdi hayatlarımıza.
O zamanlar çocuktuk, düşlerimiz kocaman,
Özlemlerimiz sığmazdı küçücük dünyalarımıza.

Kaplardan dolup taşan pekmez gibi,
Kabarırken heveslerimiz,
Yolculuk yapardık yıldızlar arasında,
Dam üstündeki yataklarımızda.
Kanaviçe çiçeklere dönüşürken umutlarımız,
Bir gül çıkartması olurdu,
Çeçe Sineği'nin izi yanaklarımızda.
Harmanlarken hüznümüzü, saklarken acılarımızı,
Bir hoyrat, bir zılgıt çınlardı kulaklarımızda.

Soğuktan şikâyet eden dedem,
Dört gözle beklerdi yazın gelişini.
Bense taklacı, hallallı güvercinlerin
Peşi sıra çıkardım bir hayal yolculuğuna.
Ateş gölüne Mancınık'tan atılan İbrahim gibi
Bulurdum kendimi bir gerçeğin ortasında.
Ellili yıllar deyip geçmeyin,
O zamandan beri anılar resmigeçidinde
Yıkıldı nice hayalhaneler,
Kurudu Karakoyun Deresi, çekildi Bamyaya Suyu.
Yok oldu yol boyu uzanan gölgelikler,
Tarihe karıştı Karga Taşı'ndan yaptığımız oyuncaklar.
Yaşamadı o günleri şimdiki çocuklar.

⁸ **Celal Oymak**, Nice Halleri Var Sevdanın, Ankara

Uğur Arslan

Urfalı

ayağı kabaralı kunduralı
benim sevdiğim başkasının gelini
bu değildir sevdamın bedeli
ağa kızı paşa kızı
beni hor mu görürsün
kır atının üstünde gurbete mi yürürsün
yakışmadı ihanet edişin
yakışmadı ihanet edişin ve gidişin
bir yiğidi bırakıyorsun ardında giderken
yaralı bir yiğidi
can çekişen kır at gibi
bu yiğidi vurmali
keremi aslı yaktı
beni de sen urfalı
göresim gelir kör olduğumu ve ölesim
dumanlı dağlarda vurasım gelir kendimi
yada mecnun olasım

Siir Şehir Urfa

ağa kızı paşa kızı
ele gelin giderken bu yiğidi vurmali
ferhatı şirin yaktı
beni de sen urfali ⁹

urfalı
ayağı kabaralı kunduralı
benim sevdiğim bâşkasının gelini
bu değildir sevdamin bedeli
ibrahimi yakan ateşler var içimde
firatın suyu az gelir
urfanın etrafı dumanlı dağlar
o dumanlar içimi kaplar
durma ceylan bu dağlarda durma seni vururlar
seni vuran kurşun benim yüreğim dağlar
ve sevdam karalar bağlar
yakışmadı ihanet edişin

yakışmadı ihanet edişin ve gidişin
bir yiğidi bırakıyorsun ardında giderken
yaralı bir yiğidi
keremi aslı yaktı beni de sen urfalı
urfalı
başında al duvağı
ayağı kabaralı kunduralı
gel vur gitmeden
gitmeden bu yiğidi vurmali
ferhatı şirin yaktı
beni de sen beni de sen Urfalı

⁹ Antoloji.com

A.Rezak ELÇİ

Urfa'da Zaman...

Gülün adından da belli değil mi?
Açınca gözlerini tomurcuk
Mavi bir ölümün içinden!

Retinası boşaltılmış gözler!
Boşa sarf edilen sözler mühürdür sanki!
Zaman ve imana dair
Ne varsa...

Kabına sığmayan kutsal kitap
Bir tutam üzerlik
Ölünün postal teki
Bir at nalı ve bir topaç şap...

Ölümlere gidip gelen adam!
Dediğimi yap!
— Oturdu üfürükçü samir kadim makamına.
Üfürdükçe üfürdü
Yel aldı sel götürdü
Önce dumana sonra imana dair...
Ne varsa döktü eteğindeki bir bir

Bazen külhanbeyidir Urfa'da zaman
Çıkmaz sokak, daracık tetirbelerde
Eftuha olan çocuklar
Oturmuş kadim yurdunda güneşin oğlu Abgar
Efsanelerden çıkmış gibi
Âşkın şarabını içmiş sermest olmuş...

Kadim kitabesi Eftuhanın damlacık dağlarında
Akropolün doruklarında
Âşkın, ekmeğin bir de yeminin izi kalmış
Şalmet'in dudaklarında

Siir Şehir Urfa

Orfeus lir çalar sarı mağarada
Kutsal kancıklar eğlenir Daysanda!
Habib'in mezarı üşür Mıksımorda...

Güzeller Kulafı da bekler bizi her sabah
Devler üşür devteştin de
Sonra bereketli mi bereketli
Dalı gövdesinden kalın
Zeytin bittim ve fıstık ağaçları

Karaköprü bir diyar
Baştan, bir başa nar
Urfa baştanbaşa yar

Sonrasında zaman
"iki kaşla, iki göz" arasında
Vermedi aman
Bir yay gibi gerildi
İstila sonrası Harran

Şuayıpşarlı bir kız çocuğunun
Dudağında dövme pagan kültüründen miras
Çocuk bakışları/ mahrem
Yalvarışları bana namahrem...

Harranlı çocukların pamuk toplayan elleri vardı
Beyazdı ten rengi geceden kalma
Ayazdı...
Onların küçücük hayalleri
Kocaman elleri vardı.
Temmuz sıcağında üşüyen bedenleri vardı...

Dil bilmeyen ağızları
Mühürlü gözleri vardı
O gözler ki, tufanın geldiği geceden karaydı
Velhasıl Urfa da zaman yamandı
Her yer kül, kebab ve dumandı...!

A.Rezak Elçi

O Çağ

I.

O çağda
Çiftçilik yapardı adem peygamber
Toprak bereketten çatlardı
Bire yüz verirdi buğdaylar...
Şafak sökerken nal sesleriyle çınlardı kulaklarımız
Bâşka bir zamana sürüklerdi bizi
Rahvani atlarımız.
O çağda
Mancınıklar kurulurdu
En yüce tepelere
Balıklar yüzerdi göllerde
Anzilhaya has bahçelerde
Bülbül türkü söyler
Gül kokusunu sunardı
İbrahim peygambere
Musa Peygamber koyun güderdi
Şuayb Peygambere Tekteklerde...
Şehirler vardı o zaman
Işıl ışıl yanıp sönerdi
Soğmatar Şuayıpşar
Diyar-ı Mmudar'ı kısıkandıracak güzellikte
Emevilerin bâşkenti Harran
O çağda bir bâşka konardı-göçerdi kervanlar
İki mecidiyeye talan satardı kervansaraylar
Şimdilerde Fırat'ın sularında gömülü
Sihirli medeniyeti yaşatanlar
Kurban höyük Lidar höyük
İnsanlar nice nice diller konuşurdu
İbranice Aramice Süryanice

Siir Şehir Urfa

Türkçe Kürtçe Arapça
Daha nice nice lehçe
Bizim çağda şarkılar bestelenirdi
Rehavi makamında.
Ya şimdi
Sor yavrum sor
De ki o çağ hangi çağdı?

II

Bizim çağda
Çömçe gelin oynardı çocuklar
Yağmurun yağmadığı yıllar
Bağrı yanık delikanlılar
Yar aşkına hoyrat okurdu
Gece yaralarına kadar
Annelerimiz hedik kaynatırdı
Dişlerimiz çıktığı zamanlar
Evimizin ahşap tavanına
Yuva yapardı kırlangıçlar
Avluda Yusuf'u bestelerdi yusuftutanlar¹⁰
Geceleri yıldız sayarak uykuya varırdı çocuklar
Dedelerimiz kaçakta kaybettiği bacağına
Ah çekerdi sabahlara kadar
Bazlama yüzlü ninelerimiz seki'de¹¹ yün eğirirdi
Akşamlara kadar.
Nasır tutan ellerimiz
Tırmık çekerdi hasat sonrası
Bizim çağda kenger toplardı genç kızlar
Avcılar avlanırdı tekteklerde ak keklıkların peşinde
Şıra kaynatırdık güz aylarında
Zılgıt sesleri inletirdi düğün evlerini
Hayali sevgili ile sohbe daldardı eyvanlarda¹²
Anneleri dövme¹³ yapardı

¹⁰ **Yusuftutan:** Yusufçuk kuşu

¹¹ **Seki:** Üzerinde oturlan yüksekçe yer. Tahta'dan yada taştan yüksekçe yer

¹² **Eyvan:** Urfa evlerinde iki odanın arasındaki koridor, sofa

¹³ **Dövme:** Urfa kırsalında özellikle kadınların vücuduna ve yüzüne yaptığı süs

Siir Şehir Urfa

Bahtı açılıns diye kızlara kıpkızıl dudaklara.
Geceleri gemici feneri aydınlatırdı evimizi
Bazen ışıltılı yanardı Löküs lambası
Köyneği¹⁴ suriye menşeli.
Bizim çağda
Hür dolaşırdı ceylanlar
Koruma altına alınmamıştı kelaynaklar...
Ya şimdi
Sor yavrum sor
De ki: O çağ hangi çağdı

III

Bizim çağda
Destanlar yaratırdı alman bağında¹⁵
Şebeke dağlarında
İsimsiz kahramanlar
Her 11 Nisan'da
Çeteler geçerdı göğüslerinde madalyalar.
Bizim çağda bir bâşkaydı sıra geceleri
Hala o günün yiğitlerini anlatır Kanlı Mağara¹⁶
Sazın tellerinde uzayıp giderdi sıra geceleri...
Kel Hamza¹⁷ Mukım Tahir¹⁸ dinlenir oldu taş plaklarda
Mangal gibi yüreğimiz vardı
Korku nedir bilmezdik
Ya şimdi
Sor yavrum sor
De ki: O çağ hangi çağdı ?

¹⁴ **Köynek:** Gömlek'in Urfa ağzında söyleniş biçimi

¹⁵ **Alman bağ:** Urfa'da bir yer ismi

¹⁶ **Kanlı Mağara:** Efsanelere konu olmuş bir mağara

¹⁷ **Kel Hamza:** Urfa'nın meşhur müzisyenlerinden biri.

¹⁸ **Mukım Tahir:** Urfa'nın meşhur müzisyenlerinden biri.

Müslüm Yücel

Urfa¹⁹

*Yaşamak için Dünya
Ölmek için Urfa.*

Ve ben kara bir tesbih gibi
zamanın parmakları arasında
cesetler üzerine serpilten çiçeklerden bir demet
yağmuru dölsüz kılmayan kurbağaların sabrını
merhamet sayarak
yüzünü aynadan sakınan ipek peçeli bir kuşakla
sırla kaplanmış levhalarda
insanı günahı çağırten bir dil konuştum

Adım unutturulmuş bir kıssa
Unutturulmuş bir kıssadır Urfa
Küller altında bir büyük kor
Ömrümse günahlarım kadar kısa
Tüyü ağır kılan dağ rüzgarı da diyebiliriz buna
Saçlarımı acı destekledi
Yaprağın cenazesine koşan
Topal bir karınca. Ya da
Kemik ve et arasında kopan bir fırtına
Hayat rüzgarın alıp götürdüğü sözlerdir
Sonsuzlukta kendini örten gökyüzü yalandır

¹⁹ Müslüm Yücel, Ahuzin, Si Yay.

Toprağın akli mermer kesilmiştir
Ne bıçak ne de kurşun
Bakış kadar keskin değildir
Ahuzin! Bütün bıçaklar
Kalbinle karşılaşınca bir bir eğildi
Kalbim bir yetim ölüsü
Kalbim antik bir kent
Ölümden sonra başlayan sebil
Kalbim sola sola açan gül
Sevgiliye uzatılınca kokusu giden
O gül ki meydan okur
En zavallı sözcükleri, en zavallı yanlarımızdan
Getirir dudaklarımıza
Kalbim kalbinin mahkumu şiir gibi
Dudaklarının arasında kaldı

Kalbim! Kalbim Ahuzin çöl kadar derin gözler içindir
Kalbim işe yaramaz şeylerin yakıldığı ocak değil
Kaybolan ne varsa yol gibi saçlarında
Karnımdaki mermi, köle bir avcının ekmeğidir
“Soyumu kırbaçlayan kendi ağacımın dalları”
Saçlarına kanatlı beyaz atların kanından sürdüğüm kına
Ölü çocukların mezarında biten tüfektir.
Annemdir. Ki annem dudakları kurumuş bir kaya
Ellerinden tespah düşmez, kalbi yasin okumaktadır
Orada ölüm yalnızlığın ebesidir, hiçliği doğurur
Kör iğnelerle bir yaşam ölüme nasıl iliştilirirse
Ölmek için âşk, yaşamak için bıçak gereklidir
Her gün bir cesettir. Yarın cesetlerle kurulur.
Derken/Diyerek
Ölülerin sessiz dünyasından
Ağzına mercan doldurulmuş bir kuş
Geçer kavak ağaçlarından,
Yontarak kendini bir ağıtla
Annemin avuçlarına gelir
Annemin sütü kurşun yere düşmeden,
Ben yere düşünce helaldir

Siir Şehir Urfa

Kulaklar mermerdir bu yüzden,
Herkes gözyaşıyla birbiriyle konuşur
Bir çerçi gelir sonra, bir kız yüreğini biler
Miras diye gelin gider
Ölüm aşkı açıklar, âşk da ölümü
Çünkü âşk
Tapınaklar için kesilen taştır
İbrahim'dir her âşık
Kitap ateştir
Kadın su.
Her yolcu kendine bir yol bularak yürür
Bu yüzden suyun altında daha derin bir çöl vardır.
Umut yok
Umut ve acı arasında belki ile sınanmıştır bütün âşklar
Üç gün Urfa'da kaldım, acım dinsin diye üç gün ağlamadım
Irmak siperlerinde akrep kardeştim
Gecenin kızları yıldızlardı
Yıldızlar dans edip durdu göğün kapısında
Tanrının mağara duvarlarına ördüğü taştan yolcular
Gözlerimi oyup bana baktılar

Urfa'nın ırmaklara benzeyen sokakları üç gün ayak sesi dilendi
Üç gün aç çocuk gibi beni yerden yere vurdu rüzgâr
Aynaların derinliğinden bakan bir çift göz hep sana baktı
Sana baktı paslanmış kahve cezveleri
Harran'da karnında kör bir yavru
Sırtında kurt taşıyan bir ceylan
Sana baktı
— Bense varlığı hiçbir dikiş izini unutturamayan
Kelimelerle yaşamana tutturulmuş bir yama-
Omuzlarımda iki ağır bulut. bir eksik kanat
Denizi içimde uyuyan bir gökyüzü sanarak
Sana geldim
Uzayıp giden bir sessizlik oldu martı
Herkes keskin bir orak gibi kendine eğilmişti
Âşıklar yıldızların bekçileri değildi artık
Sevdiklerimi toprağa verdim ve sen

Siir Şehir Urfa

Akılın belirsiz uzaklıklarından
Bana baktın. Ezil ki ayakta kalasın
Melekler yalınayak kalsın, deniz gölgelensin
Ellerinde yontuğun gözyaşı, burçlarda Uygarlığın saatini
Kursun. Ezil ki ayakta kalasın
Bileklerimize saatler vurulsun, yollara çarpı
Ezil ki her şey korkudan şeklini alsın

Ahuzin!

Ayrılık sığınaktır.

Bil.

İpte son bulacak zavallı bir ömrün varsa
Bu biraz da ölümsüzlüktür. Senin için
Bir anımsamadan başka bir neyim ki?
Kalbine bak beni gör
Sessizlik dediğin ne ki, insan dediğin ne
Suya düşen bulut gölgesi
Beni yağmurlarına çek Ahuzin
Gökyüzü beni senden doğursun
Geceleyin tırnaklarını da kesme,
Aynaya bakma: Delirirsin, sır dökülür
Bugün iki faili meçhul var
Rahatça dolaşabilirsin sokakları
Hiçbir zaman şarkılar saf değildir
Çiçekler dikensiz. Hiçbir zaman
Ovalar suya boğulmuş, çimenler yeşil
Günler altın değildir hiçbir zaman...

Ahuzin!

Korku koca dağlar yaratır, ölüm büyür
Sen canımın içinde cansın
Dört özgecan verdim sana, koca bir dağsın
Ağdın ipine nice acılar astın. Gittin
Yaz günlerinde koca bir kışı yaşadım.
Ellerim sokakların gözeleri oldu
İstedim ki adınla bir adım olsun
Gittin koca gövdemde kurtlar da çürür artık.

Celal Ülgen

Zilan²⁰

Bu kara yazgıdır Zilan
Topraksız kalmak yetim kalmak yetmezmiş kimin
Sensiz de olmak kara yazgıdır kurban ...
Bilisen.
Ben kaç gece gündüz adını sayıklamışam
İçimden atamamışam
Köşelerde yolunu gözlemişem
El etmişem işmar etmişem
Sen gülmüş geçmişsen Zilan ...
Ne zaman büyümüşsen farketmemişem
Ne zaman ellerin büyümüş
Ne zaman gözlerin büyümüş
Ne zaman bürünmüşsen kara çarşafa
Bir gözlerini görmüşsem ceylan kimin vurulmuşam
Sen gülmüş geçmişsen Zilan...
Daracık köşelere sığmamış sevdam
Seni Halilürrahmanda sormuş
Ağaçlara adını kazımışam
Sen gülmüş geçmişsen Zilan...
Şimdi gelin olisen telli duvaklı
Sen yine gülümisen biye
Kara Şar'dan gelen deli oğlan deyi misen
Sevdavı içime gömdüm bilisen

²⁰ antoloji. com

Siir Şehir Urfa

Bu kentin hampara taşlarına sır sakladım.
Üç kuruşluk başlık parasına değer miydi Zilan...
Biliyem dahlin yoktur bu işte
Törelere böyle demiş
Yazgılar böyle çizmiş
Kim karşı gelmiş ki sen de gelesen
Atalar boynumuz kıldan incedir demiş...
Her şafak seninle sökerdi Zilan
Sıcak yaz geceleri seninle eserdi.
Ben siye şiirler okurdum,
Sen biye Urfa türkülerini...

Yediveren gülleri kimin açılırdın baharla
Karakoyun deresinden çiçekler getirirdin
Önceleri inanmamıştım sevdiğine
Fakat anladım zamanla
Seni yetirmek kor kimin yaktı yüreğimi,
Acımı anla...
Kar ender yağardı Urfa'ya
Sevdamız yağın kar kimin aktı
Hatırlar mısın bir de tutkumuz yağdı.
Şimdi sen mi gelin olısan Zilan
Sevgin bir yanda törelere diğer yanda
Duydum ki kuma olmuşsun
Akar suda saman çöpü gibi çaresiz
Ve de köle kimin itaatkar sessiz
Gidisen
Oldumu ya...
Kaçınıcı asrını yaşamakta Harran'da toprak
Bu kenti terk ediyem Zilan.
Anzılha'da kutsal balıklar şahidim olsun ki
Bu kenti terk ediyem...
Yasak mayın tarlalarını
Kaçak da kol verenleri
Can verenleri terk ediyem...
Efsunlu akraplara çiyenleri
Urfa kalasında kenetlenen

Siir Şehir Urfa

Efsane Şahmaranı
Kümbetlerde barınan sahipsiz insanları terk ediyem.
Körpecik bedenine uzanan hoyrat ellerimi itmediğin için
Yıllardır söylenen ninniye yazgı bildiğim için
Bu kenti terk ediyem...
Bu sana son satırlarım Zilan...
Biliyem unutacaksan beni.
Unutmam deme biye.
Davullar vuranda unutulmalısın
Yoksa nasıl yaşayabilir insan...
Hani ağaçlarda çiçek açardı ya
Hani Urfa divanı çalınırdı ya sıra gecelerinde.

İşte ben
Her çiçek açanda nar ağaçları
Ve söylenende Urfa türküleri
Seni ve gülüşünü hatırlayacağım
Bundan böyle sigaramda dumansın kaçak tütünden sarılmış...
Her içime çekişte o gün yakacak beni
Kendini düşünmedin
Beni düşünmedin
Sevdanı düşünmedin
Çocuklarını düşün
Seni tutsak
Beni esrik eden töreler
Çocuklarını da yakacak bir gün...
Bu kara yazgı değildir Zilan ...
Topraksız olmak yetim kalmak yetmezmiş kimin.
Sensiz olmak da kara yazgı değildir kurban...
Bu çağlar boyu insanları kul eden
Bağnazlıktır.
Ki yıkılacak.
Bunu bilisen Zilan.
Sen görmesen de
Ben görmesem de
Ceylan gözlü çocukların görecektir Zilan...

Abdurrahman Karakaş

Türkü Yakmalı

Büyük adımlar için
büyük hayaller kurmalı
dağ delmeli çöl aşmalı
yol bulmalı gün doğumuna
yol bulmalı
gökdelenlere inat
 camlara ve demirlere
beyaz taşlarla örmeli şehirleri
kaldırımlarda insan sesi
sular sebil
mahalle aralarında
hayal kurmalı
parkelere bakarak
delikanlılar
şehadet parmaklarıyla
 göstermeli sevdalarını
türkü yakmalı
Babam görünmeli köşede
bir ben bilmeliyim görüneceğini
bir ben görmeliyim
sıgdırmalı daracık sokağa
göklenden damıttığı
gülleri
duvarlara sinmeli nefesi
bilmeli her köşenin hikayesini
gözleri dolmalı
şehirden söz ederken
türkü öğretmeli

Abdurrahman Karakaş

Bu Eski Şehir

Bu beyaz taşlı şehirdeçöl kokusuyla büyüdüm
yeşil göllerden gelirdi geçerek
nebi perçeminden kopan rüzgar

Eski bilgelerin yitik kitabı
buhurdan ve efsundan
bu eski şehrin hayale çıkan yolları

Asma altında neneler
masal /
şıralanır üzümler
uzun bir koşu böylece başlar

Bekir Urfalı

Perişan

Çıktım ki Urfa'yı seyran edeyim
Kalesi yıkılmış sütun perişan.
Halepliye girdim bir gül dereyim
Bülbülün lal olmuş, güller perişan.

Mahzun Fırat küsmüş Harran ağlıyor
Eyyub makamından sabır çağlıyor
Kim yağmur, kim suya umut bağlıyor
Umuda bel bağlayan, haller perişan.

Karaköprü narlık, kara bağlamış
Şark çıbanı yüzde, yürek dağlamış
Aynzüleyha küsmüş, gölün ağlamış
Ağıt-türkü yakan diller perişan.

Bekir Urfalı

Yusuf Olana

Gevşeme, metin ol ümitle yürü
Nemrud'un ateşi gül olur gider.
Senden sorulacak güttüğün sürü
Güdemesen eğer el olur gider.

Zindanlar saraydır Yusuf olana
Yakup isen yaşın sel olur gider.
Zalimlere karşı baş kaldırana
Bir anlık uyku da yıl olur gider.

Karanlığın sonu çıkar sabaha
Tan atınca zulüm yel olur gider
Bağlı ise gönlün âşkla Allaha
Musa'ya da sular yol olur gider

Karun olup mala bel bağlayana
Bir gün güneş doğmaz veyl olur gider
Dünyaya meyledip boş ağlayana
Ne yazık cehennem il olur gider

Bekir Urfalı

Eyyûb

Hiç düşmezdi üstüne gölgesi güzün Eyyub
Gamı kederi bilmezdi güneşten yüzün Eyyub

Malın evladın gani, şükür gökler kadardı
Dostların el pençeydi emirdi sözün Eyyub

Yaprak yaprak döküldü mülkün virane oldu
Evlat malına benzemez sönmez bu közün Eyyub

Bağrına taş basarak dayandın yıllar yılı
Umut bağlayan yoldan dönmedi gözün Eyyub

Sabır bineğin oldu aşkın çile dağıcı
Fıskırdı yerden sular arındı özün Eyyub

İ.Halil Gümüşği

Urfamız

Bir şirin beldedir ki, ferah mekândır Urfamız
İkbalî izzetli hem mülkü irfandır Urfamız

Ne ararsanız bulunur, diyarı bereketdir
Dört mevsimde fakire gani gufrandır Urfamız

Öyle bir şehri ülya ki, bir eşi bulunamaz
Tarih şahittir, matrahı nebiyandır Urfamız

Dönse de viraneye değişmez halâveti
Gerdanlara takılan zer-i zenandır Urfamız

Mekân kılmış toprağına hezaranı veliler
Bu dergâh-ı nebi Halilürrahmandır Urfamız

Bed görme biraderim, kutsî ülyadır bu yerler
Meşşi- ma olmazsa arızı ziyandır Urfamız

Yıllarca ihmal edilerek virane olmuştur
Böyle devam ederse hali dumandır Urfamız

Resul-i zîşanın cüz-ü pak-inin makamıdır
Ezhamı dillere bu merdi mivandır Urfamız

Rezzakul âlem bereketli bol ihsan etmiştir
Mahlûkata yaz ve kış cismi canandır Urfamız

İş bu giryanın tevellüt mekânıdır orası
Her yönden diyarı mazubandır şanlı Urfamız

Mustafa Ayhan Abamor

Mecmü'el Bahr

Şiirle süslenmiş bir renk bahçesi,
Ruhu teshir eden havası vardı.
Okunurdu âşkın hicran nağmesi,
İçin için yanan sevdası vardı...

Hıçkırın bir neydi orada duyğu
Melale dönerdi kuşlarda arzu,
Akşam garipliği sarınca ufku:
Rüzgarla söyleşen sedası vardı...

Tutuşup yanardı gönülde hasret!...
Kuşlar... O alemde bulurdu lezzet;
Sessizlik içinde başlardı sohbet :
Manada yaşayan sefası vardı...

Okşardı akşamı sihirli bir el...
Meltemde incinir solardı emel:
“Mukimde neşterdi Araban Gazel...”
O yerde sevdanın devası vardı!...

Mustafa Ayhan Abamor

Fırat

Ey bikes,biçare,avare nehir;
Akışın muzdarip,gidişin küskün...
Bu hale, yad eller ne zaman verir?
Elverir,son bulsun ebedi hüzn;

Bir öksüz yatıyor,bağrı yırtılmış;
Yürekten susamış Harran Ovası,
Yavruları onu perişan kılmış...
Urfa'yadır ,hükmün sonsuz cezası.

Efendiler,artık hicab edelim;
Memleket kadrini bilemiyoruz...
Hakkın ihsanın kıymet verelim;
Niçin,bu benliği silemiyoruz?...

Mustafa Ayhan Abamor

Aziz Urfam

Tarihin sırdaşı, mana ocağı;
Halil'e,Eyyub'a makandır Urfa.
Velilerle müskun taşı toprağı,
Hakikat ehlinde vatandır Urfa...

Dostunun dostudur,müşrike düşman
Nemrud'a delildir Halil'ür-Rahman.
Oldu İbrahim'e,ateş gülistan...
Mü'mine şifadır,dermandır Urfa...

Bir ulvi makamdır manada Dergah,
Baş vurur ta arşa orda zikrullah!
Lütf ile olmuştur uşşaka penah...
Rabb'i Zülcelal'dan ihsandır Urfa...

Şu'ayb'in şehridir,Circis'e mekan;
Burdadır saadet, ebedi ikram,
Haktan erişmiştir mukaddes selam,
Ayetle mübeşşir femandır Urfa!...

Şiir Şehir Urfa

Bed-üz zaman'dır şehrin kalası,
İmam Bakır alır gönülden pası;
Dede Osman'dan git öğren ihlâsı...
Himmetle doludur,Rahmandır Urfa...

İlmin sancağıdır,tarihte Harran!
Buradan,minnetle,feyz aldı cihan.
İbni Sina gibi vardır aliman!
İlimde,irfanda ummandır Urfa...

Şiirde müstesna, nağmede yek,
Şivesi Azeri:Pek zarif eda...
Nabi,Abdi,Şehvet,Hikmet'te deha;
Kelam meclisinde sultandır Urfa...

Çelikten duvardır örfü adeti,
Yıkılmadı,yıkılmaz Hak'ka ülfeti,
Kendi öz nefsinde yaşar gurbeti,
Bir garip mihnetle ihvandır Urfa...

Arkadaş!Urfa'ya hor bakıp durma!
Münevverim diye laf çalıp durma!
O baykuş sesini bari duyurma;
İnsafsız ellerde virandır Urfa...

Mustafa Ayhan Abamor

Urfa'nın Feryadı

Derdin bülbülleri sukut eylemiş;
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya
Bu beldenin bahtı ne kara imiş,
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Memleket bakımsız, gençlik perişan;
İş yok ki gençlerden olsun çalışan;
Benlik davasıyla yırtılmış vicdan
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Zenginler menfaat, para peşinde;
İşsizler, her günkü malum işinde,
Ümit yok ahvalın bu gidişinde...
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Temelden yıkılmış ahlak, terbiye
Avare gezende olmaz seciye...
Nice bir yanalım, Urfa'mız diye
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Son bulmaz şuursuz parti kavgası
Asla düşünülmez şehrin davası:
Doğsun efendiler, birlik ziyası...
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Milletvekilleri ! Sukuta devam;
Memleket derdini etmeyiniz gam:
Siz keyfe bakınız, ne lazım kelam,
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Bu dava uğrunda ne söylesem az;
Bağrımı yırtıp ta, kan eylesem az...
Nice bir hayale edelim niyaz
Neb-i İbrahim ağlar Urfa'ya

Nazım Kemal Diniz

Urfa²¹

Tanımak istiyorsa, yakından görde tanı,
Tarih toprak üstünde, bırakmıyor yakarı
Şahane manzarası, büyülüyor insanı
Nabi'nin memleketi, doyulmaz şiir Urfa
Peygamberler diyarı zerafetde bir Urfa

Sakinleri vefakâr, yaşayışında vakar,
Ceylanı hür dolaşır, koca Fırat hür akar
Ovasının dağının, başka bereketi var
Harranda Altınbaşsak, Siverek'te kar Urfa
Düşmana karşı kale, dostlarına yar Urfa

Gündüzün başka sıcak, gecene doyum olmaz
Bahçende açan güller oniki ayda solmaz
Çiğ köften dünyada tek, hiç emsali bulunmaz
Güzellikte rakipsiz, bahçeli bağlı Urfa
Yoksulluktan yana da, yüreği dağlı Urfa

Dikerek çifte sütun, gök kubbeyi oymuşsun
Saz ile söze dalmış, ilahiyle doymuşsun
Odu nu balık yapıp, Anzılha'ya koymuşsun
Nemrut'un niyetinde, yakıcı ateş Urfa
İbrahim'in gönlünde, cennetlere eş Urfa

Gülü tarih ne hacet, ne çiçektir biliriz
Dertlere eğilsek, tez hakkından geliriz
Açlığı sefaleti, çalışmakla sileriz
Sana hizmet getiren, saadet bulsun Urfa
Tanrının hoş nazarı, üstünde olsun Urfa.

²¹ Anzılha Dergisi 1978

Halide Nusret Zorlutuna

Urfa Destanı

“Kahraman yatağı erler otağı
Bir eşi bulunmaz diyar bu Urfa
İç açar kırları bahçesi bağı
Yılın her ayında bahar bu Urfa

Taşları cevherdir takasım gelir
Otunu gül gibi kokasım gelir
Durup şen yüzüne bakasım gelir
Gönlümden kaygıyı atar bu Urfa

Karakoyun çoşar döner bir sele
Anzılha sefası girince ele
Gamı, kesveti verir de yele
Cihanı bir pula satar bu Urfa

Bülbülü susturan şakrak sesi var
Tadına doyulmaz çığköftesi var
Dünyaca bilinir efsanesi var
Cana yakın cennet kadar bu Urfa

Bir yüce tarihtir onbir nisanı
Duymayan varmı o şanlı destanı
Uğırunda sel gibi akıtır kanı
Sonra da cana can katar bu Urfa

Kadını erkeği soyca kahraman
Yurda yan bakana sillesi yaman
Aslan yetiştirir, bağrından aslan
Yiğitler kalbinde yatar bu Urfa”

Hasan Akçay

Urfa Kasidesi

Mazinin güneşinden her rengi almış Urfa
Onun tarihe şanlı yazılmış Urfa

Nice gönül erleri nice evliya gelmiş
Boynunda inci inci tel tel dizilmiş Urfa

Cehalet karanlıktır ilim aydınlık demek
Bunu yıllar önce öğrenmiş bilmiş Urfa

Cihanı aydınlatan ilk ışıkla Harran'dan
Bugüne aynı yoldan yürümüş gelmiş Urfa

Bir kuşun kanadına takıverdim gönlümü
Meğerki yüreğimde coşan bir selmiş Urfa

Bir zaman tüneline hem bugünü hem dünü
Dinledikçe anladım konuşan dilmiş Urfa

İbrahimi yakmayan ateşe emir kimden
Söyle putlar yerlere nasıl serilmiş Urfa

Balıkligöl hüznünü gözlerinde yaşatan
Hangi güvercin sana yadigâr kalmış Urfa

O büyük peygamberin ateşi güller midir?
Mübarek toprağında renk renk açılmış Urfa

Yıkılmış bir mezara bakıp bakıp yıllardır
Kanayan yüreğiyle ne çok üzölmüş Urfa

Siir Şehir Urfa

Çile-hane içinde yıllarca dert-keş oldun
Eyyub'un sabrı sana miras verilmiş Urfa

Kabrinden şimdi nesim geçer gül kokusuyla
Bir bağı cinan gibi ufka serilmiş Urfa

Kalenin burçlarında bir şiir söyleniyor
Nabi midir gönlüne âşkla çizilmiş Urfa

Sana nereden baksam ömrüm uzuyor gibi
Kimden bu ab-ı hayat sana sunulmuş Urfa

Can gelmiş bedenine Harran gelinlik giymiş
Nice yorgun ümitler suyla dirilmiş Urfa,

Ne ağustos güneşi, ne çiğ köfte, ne isot
Bir şehla bakışıyla bil ki yanılmış Urfa

Daha başka sevdalar bulacaktım kendime
Kafesi boştur şimdi gönlümü çalmış Urfa

Işıklı gözleriyle ötelere bakıyor
Şanlı bir ati için sonsuza dalmış Urfa

Gelecek baharların muştusu var göklerde
Gurbeti içenlerin sılası olmuş Urfa

Mavera ikliminden usare içmiş gibi
Aşığına her zaman sımsıcak gülmüş Urfa

Hasan Akçay

Eyyûb

Her yanından akan çileydi ızdıraptı
Tevekkül bir çekirdek hayatın bahçesinde
Sabrının yağmurları kucakladı toprağı
Gök kubbede bizlere ıtırılı ses bıraktı

Dışa bir çevrilseydi görseydin içimizi
Mahrem kabul etmeyen sızılı yaramızı
Dağlanır belki tende görünse şifa bulur
Heyhat ki derin düşmüş günbegün çürümede

Eyyub senin yaranda faninin zehri vardı
Gel gör ki çağ yarası ebediyeti sardı
Bir yangın ki serapa kor olmuş içimizde
Yanarız fark etmeden gül açar yüzümüzde

Mehmet Akif İnan

Ağlayan Şehir

İhmalin vefasız alçak hükmüne
Sabırla elini bağlayan şehir
Haşmetli devrinde gördüğü güne
Bakıp ta anarak ağlayan şehir

Yürekler parçalar sahipsiz halin
Masal mı kalacak söyle ikbalin
Görüp de utansın yüzü ihmalin
Bin va'de kanarak ağlayan şehir

Affetsen kınanmaz artık Nemrud'u
Şimdiki çektiğin aştı hududu
İnsanlık namının bizde mevcudu
Yok imiş yanarak ağlayan şehir

Kavrulan bağrına Fırat'tır derman
Asırlık ağrına Fırat'tır derman
Can çekişen çağrına Fırat'tır derman
Bizi dost sanarak ağlayan şehir

Mehmet Akif İnan

Şehir Gazeli

Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerim göl kenarlarında

Ey deprem gel yetiş bu şehirlerin
Doğayı çarpıtan konumlarına

Doğ ey güneş erit taştan adamı
Ve kurut taşları diken elleri

Babamın gölgesi koruyor beni
Oh ne güzel şehir bu eski şehir

Dönüştür ey kalbim bahçeli eve
Anlamı ezen o makineleri

Kurtuluş haberi olsun dünyaya
Ayırma üstümden bir an gölgeni

Mahmut Öztürk

Dergah

Çisil çisil bir yağmur,
Düşer dergâh üstüne.
Ve perde perde mahur,
Düşer seğah üstüne.

Ezana kalkar Bilal.
Rızvaniy'de bir hal.
Secdeye varır hilal
Bir secdegah üstüne.

Dört tekbir ve şahadet.
Kutlu huzura davet.
Durur bir anda ümmet.
Bir kıblegah üstüne.

Dergâhta güvercinler,
Sabah zikrini dinler.
Canlar düşer de inler.
Bir namazgâh üstüne.

Siir Şehir Urfa

Gönüller fokur fokur.
Dil duada “Ya Gafur”
İner dalga dalga nur.
Bir secdegah üstüne.

Raksa kalkar da zaman,
Âşka boğulur cihan.
Ve sel sel akar insan,
Bir seyrangah üstüne.

Alevler duman duman,
Gökten ateşe ferman
İner sükûn ve eman.
Halilü Allah üstüne.

Şuayb’ı bulur Musa,
Ruha olur Edessa,
Ve and içer bir asa,
Bir tek ilah üstüne.

Eyyub’un sabrı kale,
Sabrı bir mukalebe.
Okunur hale hale.
Bir çilegah üstüne.

Anzilha’da balıklar,
Asırlık sırlar salar.
Bir gün gelir şafaklar.
Doğar sabah üstüne.

Fazıl Bayraktar

Yalnız Ağaç

Harran ovasında bir yalnız ağaç
Düşünür de düşünür
Varır düşüncesi gerçeklerin ötesine
Ağaç yalnızca büyür

Harran ovasında bir kuru ağaç
Durur, ha durur
Davranır cılız kollarıyla gökyüzüne
Bulutlar ellerine vurur

Harran ovasında bir garip ağaç
Yoksulluğu tutsak ama hür
Bir top ışık şavkır doruğunda
Ağaç masal dünyalarına yürür

Müslüm C. Akalın

Eski Urfa Evleri

Buğulanmış camlarda geçen zaman görünür
Düşlerde kalmış yıllar küçülür an görünür

Salkım salkım yalnızlık gezinir “*çardak*”larda
Küskün “*gezenek*”lere çöker hicran görünür

O eski rüzgâr mıdır sevişen yapraklarla
Mahzun şarkılarından belli pişman görünür

Yağmur damlacıkları çiçeklerde gözyaşı
Kırmızı karanfiller üstünde kan görünür

Yıldızlı gecelerde üşüyen eyvanların
Üstünden geçen her yıl birer ferman görünür

Serin “*hayat*”lar güzün ağlar yalnızlığına
Değişen bütün şeyler ona düşman görünür

Anılara dostturlar artık bizlere değil
Sisler yoğunlaştıkça hepsi yalan görünür

Mehmet Mısır

Urfaya Sesleniş

Sen makam-ı İbrahimsin sende ilahi sırlar
Nemrut sende kahroldu senden geçti Asurlar
Yığın yığın ateşler hidayetle su oldu
Güller, gülistan oldu sende açıldı nurlar

Bereketli topraklar yeşil ovalar sende
Hazreti Adem bile çift sürmüştür sinende
Dünyanın hazinesi Urfa'dır, Urfa diye
Haykırırız cihana, düşman yaşamaz sende...

Her yönün başka güzel her günün şendir Urfa
Peygamber diyarı en iyi diyar Urfa
İlim, irfan çardağı, çalışanlar otağı
Cesaretle azimle büyüyen şehir Urfa

Mehmet Hazar

O Kentte Yaz

Hayat
Bir cami avlusunda
Ya da bir selvinin koyu gölgesinde
Uzanıp uyurdu elbisesiyle
Biz
Yaz olimpiyatlarında
Afrikalı atletleri seyrederdik
Siyah beyaz televizyonda

Dışarıda sıcak, sarıyı çıldırtırdı
Bu yüzden
Gecelerimiz beyaz
Seyrek yeşilimiz paslı
Ölülerimiz telaşlıydı
Ve bu yüzden
Gurbet mevsimi güzü
Damlarını bibere boyayarak karşılardı evlerimiz

Ancak biz biliriz sarının uğursuzluğunu
Çıban kalıntılarıyla çünkü imzalıdır yüzlerimiz
Bebeklerimiz eşiklerde uyur
Kuzeyli ozanlara bırakıp yakamoz şiirlerini
Sarı şiirler ve türküler yakarız hayata

Ey kalesinden sevdiklerine mendil düşüren kent
Ey gurbete çıkan oğullarının ardından
Hala söylene döken İbrahim
Söyle:
Su nerede bu kadar azizdir
Söyle :
Gölün hangi dilde böyle bir anlamı var

Mehmet Yıldız

Kadim Kente Düşen Çığ

Çeviriyorum sana çıkan tüm numaraları
Çıkamaz bir sokakta buluyorum kendimi
Çığ düşüyor gözlerin üstüne
Çıban çıban bir kahır yüreğimde
Çelimsiz durmazdım ben böyle
Baktığım her yerde seni görmezsem.
Çığlık çığlık bakmak bana senden kaldı
Gecenin çoktan ölümlü saatlerinde

Urfa çoktan terk etti Urfa'yı
Eyyubiye'de çileli çocuklar
Çarşı çığırtkan
Şehir asrın çifit kalbi oldu yar.
Ne çok ölüm taşıyorsun gözlerinde
Böyle çıdam kıran çığları nasıl bıraktın üzerime
Her gamzede bir betül ağlardı
Tevazu kıskanırdı endamını
Şehre esenlik taşıyan sesin nerde?
Nerde kadim şehrin esrarını sorgulayan güzelliğin
Bu kahır kent hangi çığın eseri?

İbrahim Halil Çelik

Anzilhada Yaz Ve Kış

“Kış gözünde kıvılcım
Akar içime içime
Yol bulsam da süzülsem
O gül bahçelerine
Gökten sevgiler akmış
Anzilhada yav ve kış

Anzilha balık ateş
Söğüt varmış secdeye
Rızvaniyede ezan
Çağrılar öz sevgiye
Suda balıklar nakış
Anzilhada yaz ve kış

Ay doğar döşemede
Düşer bir nur içime
Dergan halilarrahman
Gelmez kolay seçime
Göklerde sonsuz yarış
Anzilhada yaz ve kış

Ses, söz hat ve kelime
Urfa’da gelir dile
Muştı göğü kaplamış
Anzilhada yaz ve kış

Mehmet Sarmış

Sen Urfasın

Ey ezelden ebede uzanan yolda
Zamanın donduğu ulu şehir!
Ey ilmin irfan olup aktığı
Maveraya ulaştığı nehir!

Tevhid tarihinin köşebaşısın
Sana “Peygamberler Şehri” diyorlar
Her yerin bir Nemrud’u olmuş kendince
Ama bir tek senin İbrahim’in var.

Sabrın ve cihadın Eyyub’ları abad etmiş seni
Nemrud’un torunları gelince viran olmuşsun
Son Haçlılar son hücumu yapınca
Filizlenmiş imanın On Bir Nisan oluşsun

İnançla tarih sarmaş dolaş sende
Her medeniyetten derin izler kalmış
Şan vermiş şan almışsın tarihten
Ve adın Şanlıurfa olmuş
Biraz dergâh, biraz kale, biraz Balıklıgöl
Biraz Fırat, biraz Harran’sın
Haleplibahçe’de gül, Karaköprü’de nar
Rızvaniye’de ezansın...

Şiir Şehir Urfa

Bazen dağlarda gözyaşlı bir ceylan
Bazen hudut boylarında bir yağız atsın
Kışın sıra gecelerinde çiğköfte, ayran
Yazın Dede'nin Serinci'nde türküsün, hoyratsın

Bazen yağmura hasret ova
Bazen mübarek dillerde duasın
Acısıyla, tatlısıyla bütün bir hayat
Sen Urfa'sın...

Ey Urfa! tarihe mührünü vurmadasın
Can çekişen insanlığa ilaçsın
Artık biraz baraj, biraz tünel, biraz kanal
Dünyanın gözbebeği GAP'sın....

Sinan Sabri

Kaçakçının Ağdı

Onlar benden
Sahtiyan
Kırmızı ipekli ve futa alırlardı
Ben sedir ağacı ve kalay
Kervanımın al benisinde kırkharamiler
Kervan kesenler
Abayiler yüklüydü develerim
Diyarbakir kuşağı
Urfa poşusu
Halep çarşına akşamlar konar
Günle kalkardım
Şimdi sırtımda bir çuval kahve
Yemenden gelir
İçinde kanım
Alınterim var
Bu teli kim niye çekti
Sırtımdaki yükte kimin gözü var
Toprağın üstünde bir kasımpatı
Altında ölüm
Ömrümün vebali çiçeğin boynunadır

Mehmet Hulusi Öcal

Hayat Şanlıurfa'da

Ey gönül, dostun kapası çalınır Şanlıurfa'da,
Âştan, muhabbetten nasip alınır Şanlıurfa'da..

Mü'minin kalbi Mekke'de, Medine'de Resül'dedir,
Dergâh'dan salât ü selam... olunur Şanlıurfa'da..

Sabr'ın sultanı Eyyüb'un, Hakkın dostu İbrahim'in
Nanı, nişanı, ahlakı bulunur Şanlıurfa'da..

Halil'ür-Rahman, Anzelha birer ibret tablosudur,
Sulardaki hikmetlere dalınır Şanlıurfa'da..

Evliya'lar, enbiya'lar müctehid'ler, şehid'lerle
Gece teheccüd namazı kılınır Şanlıurfa'da..

Rabbin güzellikleriyle haşır-neşirdir Memleket,
Aklın kiri, kalbin pası silinir Şanlıurfa'da..

İlkçağlardan günümüze medeniyetler konuşur,
İhtişamlı ziyenetlerle dolunur Şanlıurfa'da..

İnsanoğlu duygulanır her köşe, her bucağından,
Dolu dolu ağlanılır, gülünür Şanlıurfa'da..

Siir Şehir Urfa

Urfalı terk-i Yurt için çelik irade kullansa,
Zırh'ı bir yanık Hoyrat'la delinir Şanlıurfa'da..

Öyle nağmeli yerdir ki; gelen ağlar, giden ağlar,
Hem maddede, hem manada kalınır Şanlıurfa'da..

Darb-ı mesel, Nabi'ce söz; hikmet, latife, muamma,
Cümle hevesin havası solunur Şanlıurfa'da..

Şuayb Peygamber'in hala kaval sesleri duyulur,
İvesi koyun'un yağı bilinir, Şanlıurfa'da..

Patlıcanlı kebab, şıllık, ince yufka, narin fıstık,
Çatlamış nar misafirle bölünür Şanlıurfa'da..

Çiğköfte'ye et döğülür, kuruisot hazırlanır,
Dağın saçlarından yarpuz yolunur Şanlıurfa'da..

Yenilir-içilir zevkle güzel hayat'lı evlerde,
Dualar içre saded'e gelinir Şanlıurfa'da..

Keder pay ile azalır, paylaşılır artar sevinç;
Kısmetler Hak'ça bölünür, dilinir Şanlıurfa'da..

Dünya hali malûm işte; ömür fanî, sevgi bakî...
İki Âlem'de yaşanıp ölünür Şanlıurfa'da..

Mehmet Hulusi Öcal

Gelişen Urfa

Şanlıurfa, kadîm Urfa,
Dört Kitaba hadim Urfa,
Aranırsa kutsallıkta;
Sana Kudüs nedim Urfa

Kendimdeyim yeni yeni,
Yeniledim canı-teni,
Anzelha'da çiğköfteni;
İbrahim'le yedim Urfa..

Cânân değil, cansın “biye”
“Ben kurbanam vallah siye”
Seni düşman alır diye;
Ödüm koptu, ödüm Urfa..
Zâlime baş kaldırırken,
Binbir çile doldururken,
Rabbim şifa buldururken;
Ben Eyyüb'la idim Urfa..

Geldi geçti Süleyman'lar,
Anlı-şanlı nice canlar,
Bizi ancak seven anlar;
Der ki; “Söyle, n'edim Urfa?..”

Siir Şehir Urfa

Keramet var Şu Fırat'ta,
Harran büyük sevinç yurтта,
Ettiğinde yüce katta;
Nemrut bile nâdim Urfa..

Toprağında türlü ürün,
“Gelin bize hizmet verin,
Gelin bezden hizmet görün..”
Her gelene dedim Urfa..

Köyüm-kentim ışıl ışıl,
Erbabına uygun koŐul,
Barajlarda mavi-yeşil;
Ovam, dağım, vadi'm Urfa..

Mehmet Hulusi Öcal

Urfa Rüyası

Bu gece senden uzak yine seninleyim ben
Bu gece ele geçmez bir mutlu andayım ben...

Bu gece “hoyrat”larla mecruh,bir haldeyim ben
Bu gece “Anzelha”da,Halil-Rahman”dayım ben...

Ömrümü bu geceyle doldurmak istiyorum
Bu gece bende değil,bu gece O’ndayım ben...

Kuşlarla,balıklarla hasbıhal ediyorum;
Bu gece ele geçmez bir mutlu andayım ben...

M.Faruk Habiboğlu

Harrani

Harran Fırat'ın sevgisidir
Harran kızların öfkesidir
Burada töre vardır yalın hakikat
Ah berdel! Âşkın kesilen sesidir

Hey gidi Urfa'nın Harran'ı
Bıçak yarası yürek yangını
Esmer yüzlü insanların
Esmer vatanı....

Mahmut Karakaş

Urfa'da Kar

Bugün kar yağıyor oğlum, Urfa'da
Sene ikibinüç, şubat onsekiz
İnce ince savruluyor havada
Bugün kar yağıyor tüy tüy ve sessiz sessiz

Bugün kar yağıyor Urfa'da sessiz
Bugün kar yağıyor sokak kimsesiz

Nasıldır acaba hava o yerde
Tipi mi kar mı sizin illerde
Burada buz tuttu sular göllerde

Bugün kar yağıyor Urfa'da sessiz
Acaba şimdi siz neredesiniz

Kış yaman bastırdı Anadolu'da
İzmit'te, Nizip'te ve İstanbul'da
Binlerce yolcu var belki yollarda

Yine etraf sessiz, hava güneşsiz
Bugün kar yağıyor Urfa'da sessiz

Siir Şehir Urfa

Ağaçlar bembeyaz don var havada
Kuşlar ötüşmüyor şimdi dallarda
Ne gelen var ne giden var yollarda

Bugün kar yağıyor sokaklar sessiz
Yine kar yağıyor gönlüm neşesiz

Odun bitti kömür bitti depoda
O nedenle artık tütmüyor soba
Yavaş yavaş kar düşerken toprağa

Acı acı içim sızlar çaresiz
Yine kar yağıyor sokaklar sessiz

Kışlada askerim nöbette şimdi
Kars'ta Edirne'de Şırnak'ta şimdi
Kar yağarken gözü ırakta şimdi

Analar ağlıyor tenhada sessiz
Babalar bekliyor sessiz, çaresiz
Yine kar yağıyor her taraf sessiz

Şükrü Algın

Eyvanların Dili

-Ressam Mustafa Ayataç'a-

Bir evimiz vardı
Kalaboynu'nda
Yolu inişli yokuşlu
Duvarları kesme daştan
Kapısı hilal nakışlı
Hayadı mermer döşeli
Ortasında bir havuz
Havuzu dört küpeli

Bir evimiz vardı
Beykapı'da
Odarı tonos kemerli
İçinde gömme dolapları
Camhanaları
Kuş takaları
Takaları dantel dantel
İşlemeli
Erkeği bakbağuu bakbağuu
Dişisi kuğuu kuğuu diye öten
Tumanlı hızlımalı halhallı kuşlar

Siir Şehir Urfa

Bir evimiz vardı
Pıyarbaşı'nda
Ortada bir ceviz ağacı
Yanıbaşında dolaplı kuyu
Deri kovalı kendir örmeli
Ketenköyneği incir
Yediveren arışş
Annep çınar nar çiçeği
Bahar kokulu melesir
Muhammediye gülleri

Bir evimiz vardı
Harrankapı'da
Lülle lülle kablari
Loş zerzembeleri
Kabların üstüne kurulmuş
Gelin çardakları
Yazlık eyvanları
Taşların şiire dönüştüğü
Revakları revakları revakları vardı

Bir evimiz vardı
Bir evimiz...

M.Salih San

Urfa

-Urfa Kurtuluşu Münasebetiyle

Urfa mertler diyarı
Urfa başta başa tarih
Taşıyla toprağıyla
İnsanıyla her şey
Ne arasan insanlıktan yana
Bulursun Urfa'da

Orda folklor var
Halktan yana
Âşk var türkülerinde
His var hoyratlarında
Ne arasan bulursun
Dağlarında
Topraklarında

Her Urfa'lı meşbu ve hasletlerle
Her Urfa'lı vatan vatan diye çarpar kalbi
Urfa'lı kabadayılıkta şanlı
Urfa'lı her kötüye
Her düşmana karşı
Urfalının eli düşman yakasında kenetli
Çözebilirsen çöz bu eli

Siir Şehir Urfa

Haksızlığın yakasından
Kuvvetin varsa
Düşman ya vazgeçer
Haksızlık kalkar ortadan
Ya da Urfalı çözmez elini

Bu çirkef yakadan
Cakaya aldırılmaz Urfalı
Caka ona vız gelir
Çünkü caka bilmez
Mertliktir şiarı
Urfa mertler diyarı
Urfa tarih
Urfalı sulhta sakın
Urfalı sulhta sakın
Urfalı cenkte aslan
Urfalı Urfalıya yakışır
Urfalı da Urfa'ya

Nabi Doğan Doğancıoğlu

Anzılha'da Akşam

“Sögüt dallarının gölgelediği
Dört çevre dolanan Anzılha
Güneşin batarken türbelediği
Ateşler içinde yanan Anzılha

Suları kıpkızıl, belki ateşten
Dalgaları püsküren volkan gibi
Dallar arasında sönen güneşten
Bir kızıl renk alır, sanki kan gibi”

Şair Şükrü Efendi

Terbi

Küfte-i lezzet vafirin,kadr-i bi-payanı var
Cümle ma'kulat içinde,şehirde var,şanı var
Kalbe kudret,cisme kuvvet,dizlere dermanı var
Küfteyi beyn'et-taam,zannetme kim akranı var

Yoğrulun ab ile eşhel, bir legende nagahan
Ne odun ister, ne ateş,gözlere girmez duman
Kolları kuvvetli gençler,yoğurur,geçmez zaman
Tabheden aşçıların,sanma kapak kazganı var

Bulguru goşt ile halt et,durmayıp daim yoğur
Eyleme noksan,baharatın koyup,yumruğu vur
Suyunu az az verip,oldukta de:dostlar buyur
Top edip lop lop gibi,yatmaklığın erkanı var
Gahi boğazda kalır inmez ,derun-ı me'deye
İtina etmek gerek,yerken usul-ı ka'deye
Çaresi vardır lüzum yok,karbonata cade'ye
Dar boğazdan aşırın,yanında bol ayrıanı var

Biber-i hamra ile çok yemeli çiğköfteyi
Laakal,ikiye taksim etmelidir haftayı
Me'deyi yormaz sever,kendisine aşüfteyi
Hazmeder me'de içinde,maydanoz soğanı var

Siir Şehir Urfa

Köfteyi siz,bahçelerde,su kenarında yapın
Size köfte ilmini,talim eden HAKKA tapın
Çar anasından mürekkep,maddeden hisse kapın
Köftehor karnında,sönmek bilmeyen atşanı var

Ayıntab ile Haleb'te,köftenin envanı çok
Köfteyi yemeyen ender,olsada ger karnı tok
Şark tarafında yapılan köftelerin emsali yok
Birecik'te Urfa'da çiğköftenin harmanı var

Besmeyle köfteyi,ekil etmeye devam
KADRİ alidir anın beynel havas,beynel avam
Köfteyi şerh eylesem,bitmez ila yevmil kıyam
ŞUKRI kıl halık'a kim köfte gibi ihsanı var

Abdulkadir Rızvanoğlu

Âşk ı Aşık Olandan Sor Nadana Sorma Gayri

Âşk nanı şaraba benzer olmazsa insan ölü
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri
Bir gönölde âşk olmazsa o gönöl viran olur
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri

Nice meftunu menahi ben aşığım der durur
Şehvete meclub olanlar âşk ın ismini bilir
Aşık maşukun uğrunda ölmeden evvel ölü
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri

Ol âşk ı metah sananlar uğrunda servet verir
Çarşı pazarda ararken onu vitrinde görür
Cifeyi dünyaya âşk denmez ehli gönöl bilir
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri

Meydanı âşka inenler can verir paha sormaz
Narı yare düşer gülşen sanar farkına varmaz
Vuslat için ah eduben gözü gayrını görmez
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri

Aşık maşukuna hicab yoktur görür her zaman
Sivadan pak olsa gönöl tecelli eyler sultan
Ey garib sapma gayrına küllemen aleyha fan
Âşk ı aşık olandan sor nadana sorma gayri

Abdulkadir Rızvanoğlu

Gönül Coşar Ben Yazarım

Aşıkların meclisinde
Gönül coşar ben yazarım
Şeyda bülbül namesinde
Gönül coşar ben yazarım

İrfan meclisine vardım
Onlardan çok şeyler aldım
Âşk şarabın içip kandım
Gönül coşar ben yazarım

Festekim aldım Kur'an'dan
Pişvar resuli zişandan
Âşk ile geçtim bu candan
Gönül coşar ben yazarım
Zühdü takva sıdkı ihlas
İslam için bunlar esas
Âşk bizlere kaldı miras
Gönül coşar ben yazarım

Duysam namı Mustafayı
Şenlenir gönül sarayı
Alırım neşvü numayı
Gönül coşar ben yazarım

Siir Şehir Urfa

Selatı selam okurum
Gülden kokusun alırım
Seccadeye kapanırım
Gönül çoşar ben yazarım

Yetmişiki oldu yaşım
Bunda hiç olamaz telaşım
Durmaz akar gözden yaşım
Gönül çoşar ben yazarım

Garib, bilmem vezni hece
Hep tahsilim dokuz gece
Muhammed hatra gelince
Gönül çoşar ben yazarım

Abdulkadir Rızvanoğlu

Gelin Şanlıurfa'mıza

Gelin Şanlıurfa'mıza gelin Feyz-i Rahman görün
Enbiya evliya şehri gelin nice sultan görün

Halil İbrahim şehrinde şol aşıkların gönlünde
Cümle alemin dilinde burda cömert insan görün

Halkı çok misafirperver cedleri Halil Peygamber
Şol taşu toprağı gevher evlerinde ikram görün

Enbiyalar diyarında şifa suyunda nanında
Eyyüb Nebi makamında hastalara derman görün

Bir melamet hırkasında erenlerin firkasında
Zikri tevhid halkasında nice mestü hayran görün

Halkı cana yakın olur manevi feyzi boldurur
Gelen hasta şifa bulur gelin feyz-i ihsan görün

Zahid benliğini atmış lezzet-i manayı tatmış
Dünyayı bir pula satmış nice ciğer büryan görün

Harran Fırat düğününde şol sıcacık ikliminde
Ovasının göbeğinde sürü ile ceylan görün

Urfam şanına layıktır medhedersen muvafıktır
Garib sözünde sadıktır tahsilsiz bir yazar görün

Hacı Reşit Kâmil

Urfa Hakkında Bir Murabba

Rub'ü meskûn içre yok manendei Şehri Ruhâ
Gülşehi bağı irem'de var mı bu ab ü heva?
“Kulna ya nar”emri çün bunda denilmiştir şaha
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Hab-ı gafletten uyan vakt-i seher eyle kiyam
Var ise kârında nuksanın olur elbet tamam
Gar-ı pâk-i Mevlidi, melce penah-ı has ü am
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Bunda olmuştur Halil'e nar-ı Nemrûd gülistan
Nail-i “Berden selâm” olmuş değil özge mekân
Etseler gıpta gerektir nüh kubab-ı asuman
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Gülleri handan olur bülbüller eyler neva
Hem hüub etmektedir bad-ı fuyuzat-ı Huda
Ab-ı safi hoşdurur cümle marizane şifa
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Müvizatıdır anım ol iki nehr ab-ı zülâl
“Mecmael bahreyn”dürür gülzar-ı firdevse misal
Kim gelir ise hulus ile bulur bunda şifa
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Kâ'be vü Kudüs, Medine'den öte çarı cihat
Çin ile Maçin. Rum ile Acem Hind ü Herat
Yüz sürerler hakina bunlar, dahi nehri Fırat
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Münzevi Gar'ında bir zat misali Yemliha...
İsi'i Meryem gibi enfasdır cana gıda
Şükr kıl denmiş sana kıtmiri babı **Raşid'a**
Mevlid-i pâki Halil'i Kibriya şehri Ruhâ

Emin Kırathoğlu

Urfa

Âşk ile ey dil, kurulmuştur binası, Urfa'nın,
Feyzi hak, etrafı Rahmân'dır esası Urfa'nın,
Harici tavk-ı beşerdir evliyâsı Urfa'nın.
Çün Halilüllâh'dır sahip livası Urfa'nın...

Macma-ı pîri tarikattır, bilâdin şahıdır;
Hazreti Hakk'ın Halil'i pâkinin dergâhıdır.
Abdurrahmân ibn-i Avf'ında teferrücgâhıdır.
Hazreti Eyyûb'dur ruşen ziyası Urfa'nın...

Zahiri olmuş münevver Cabirü'l-Ensar ile,
Batını nurun alâ nur oldu ibrikar ile,
İbn-i Cerrah'e varanlar gark olur envar ile.
Saye salmış şehre Ceddü'l-Enbiyası Urfa'nın...

Bahusus ehl-i tasavvuf dörttür ey sahip hüner;
İkisine anların hâk-i Ruhâ olmuş makar,
Biri Yahya'dır ki Hây'dır; âleme imdat eder,
Şeyh Ukayl-i Münbuci'dir akрубası Urfa'nın...

Çah-ı Eyyûb içre mahfidir ki mest eyler seni,
Hazreti İsa gibi Peygamberin pıreherni,
Kıl ziyâret bundadır Eyyûb Nebi'nin meskeni,
Matma- peygamberdir iptidası Urfa'nın...

Garbını kılmış münevver Nur-u Bedi-üz zaman,
Canib-i şarkımda zahir Şeyh-i Tüffahi heman,
Kıblesinde Şeyh Mes'ut Hazreti, olmuş nihan,
Haddi hasre gelmez asla etkıyası Urfa'nın...

Siir Şehir Urfa

İşte himmet, Şeyh-i Salih İbn-i Muhiddin'e var,
Eylemiştir beldenin şark-ı cenubunda karar,
Hac küleyip ocağına yüz sür kılıp feryadı zar,
Şeyh Müslim'dir bugün necm-i hüdası Urfa'nın...

Şeyh Bekir Hazretlerinden himmet al, bu! dadını,
Gafil olma, iste Yakûb Kalfa'nın imdadını,
Şeyh Zavî 'nin bilen var mı mübarek adını,
Çünkü çoktur böyle mahfî evliyâsı Urfa'nın...

Hazreti Osman Dede kabrinde nur olmuş yatur,
Feyz-i Hakk'la mazhar-ı nur u sürur olmuş yatur,
Cennet içre vaslı gılman-ı hur olmuş yatur,
Baltacı Baba gibi vardır babası Urfa'nın...

Ol İmam Bakır Veli Harrân'ı kılmış berhayat,
Şeyh Nebî Hazretlerinden himmet ister kâinat
Kadı oğlundan şefaât intizar eyler üsat...
Şeyh Yahya gibi vardır evliyâsı Urfa'nın...

Baş eğip eyle ziyâret Hacı Kermo zadeyi,
Himmet ile şad edüp red eylemez üftadeyi,
Şeyh Muhammed Dergâhında arif ol iç badeyi,
Nuru Ceddü'l-Enbiyâdır aşinası Urfa'nın...

Kâmil şehri Ruhâ mümkün müdür tadad ola;
Cümlesi kabil değil, ismiyle bir bir yad ola.
Vasilanın cümleten ruh u revanı şad ola...
Ref olur himmetleriyle her belâsı Urfa'nın...

Gülşen oldu nâr iken cuş eyleyüp Âyn-i Halil,
Emri Hakk'a inkiyaden yüz sürüp dutmuş sebil;
Sâfdır ayineveş lezzetde aynı selsebil,
Pek letâfet üzredir ab ü havası Urfa'nın...

Siir Şehir Urfa

Hadden efzun cem olupdur bunda sadat-ı kiram,
Hem bu hâke nazil oldu âyet-i “Berden Selâm”
Çekilir ağnam ile erzakı ta Bağdat ü Şam...
Her tarafta şayi olmuştur sehası Urfa'nın...

Gülşen içre her seher bülbülleri nâlân olur.
Naz edüp serv-i senavber gülleri handan olur.
Dağların ab ü havası mürde cisme can olur.
Her diyarın geçse de, geçmez safası Urfa'nın...

Gülizar etti Hüdâ bu hâk-i pâkin narını;
Sarf eder bunda Kıratoğlu anın çün varın.
Yani izhar eyleüp hubbü'l vatan esrarını.
Evveli nâr ise nurdur intihası Urfa'nın...

Bedri Alpay

Urfa'nın Destanı

Târih öncesi çağa dayanır kuruluşun,
Şereflerle, çanlarla dolu Urfa'm geçmişin.
Seni kuran ellerin damarlarındaki kan
Damarımdaki kanın aynıdır, buna inan.
Sümerliler, Dünyanın ilk medeni milleti
Kurucuların onlar; Sen Türksün Urfa kenti.
İrkımın Elâm, Akad, Eti denen boyları
Sümer'den sonra gelir ulusun bu soyları
Burda devletler kurmuş, uygarlıklar yaratmış.
Dünyayı zaman zaman durmadan aydınlatmış...
O gün, bugün aradan binlerce yıllar geçmiş;
Fırtınalı başından neler ve neler geçmiş...
Sonra n'olmuşsa olmuş, yad ellere düşmüşsün,
Düşünmüş, inlemişsin; geçmişini anmışın!
Bir gün gelmiş, Alpaslan denilen Ulu Hakan
Malazgirt Ovasında kazanmış büyük bir şan.
Orduları yürümüş Kuzey, Güney. Batıya
Akıncı birlikleri varmışlar Marmara'ya...
Urfa'm, kavuşmuşsun, sen. öz sahibine tekrar;
Kılmışsın mutlulukta, şeref ve şanda karar.
Selçuklulardan sonra Zengilerin olmuşsun,
Eyyûb oğullarına kollarını açmışsın,
Sonra Osmanlıların Kudretli Sultanı'nı,

Siir Şehir Urfa

Yavuz Sultan denilen O Ulu Hakanını
Karşında görmüş; O'na sarılmış birleşmişsin.
Al sancağın altında rahata kavuşmuşsun!
O Ulu soydan gelen Kanunî, yiğit Murat
Burdan gelip geçmişler, burda oynatmışlar at...
Kurtuluş savaşında destanlar yaratmışsın;
Fakat ne yazık, bugün gerilerde kalmışsın.
Toprakların verimli, ne çıkar, yoksulsun sen!
Sağın solun dev adımlarıyla yükselirken,
Varlık içerisinde yokluk ıstırapı çekersin.
İşsizlerine bakar gözyaşları dökersin.
Gelir kaynakların bol, servetin tümen tümen,
Kaynaklar işletilse refahın gelir hemen.
Niçin fabrikaların olmasın dizi dizi?
Niçin avlâtların gülmesin o gül yüzü?
Sen gerilerde kalmış, yerinde sayar durur,
Bir fırlasan ileri, bir hamlede ne olur.
Buğdayın en iyisi topraklarından çıkar;
Fıstık, badem, zeytinin yamaçlarını süsler.
Çiçek kokulu yağın nerde bulunur Urfa'm?
Balın, pekmezin, narın daim aranır Urfa'm...
Peygamberler yurdusun, evliyâlar otağı,
Sairler diyarısın, koç yiğitler yatağı...
Bilginlerin ün salmış uygarlık dünyasına;
Sahipsin sazın, sözün, duygunun alâsına.
Müzikte Urfa ağzı, folklorda manilerin,
Bilgide Yetkinlerin, şiirde Nabi'lerin...
Hat sanatında Behçet, Nuri, Lütfü, Vefik bek
Yazıya ruh vermişler, seni yüceltmişler pek...
Bilginin her dalında, bitkinin her cinsinde
Şanın var, şöhretin var, Feyzin bereketin de...
Refah, huzur, saadet, hakkındır artık yeter!
Silkin, fırla ve yüksel! Bu çile böyle biter...

Celâl Bakır Ulusoy

Hep Eriyorum

Nemrud'a taht oldun, İbrâhim'e baht,
Sende filizlendi, ilk medeniyet!
Tek “Rab” inancına sen verdin hayat;
Putperestlik sende buldu, nedâmet.

Kâbe'den sonra sen gelirsin, Urfa!
Ne çok peygamberler doğdu sinende...
Tarihten eskisin, eskisin ama;
Evlâtların seni boğdu sinende...

Kirli, pis ellerde oyuncak oldun,
Bütün umutların kapkara oldu,
Perîşân haline sararıp soldun,
O, sabırlı gönlün kahırla doldu.

Eminim, hasretsin eski günlere
Nerede o günler, nerde diyorsun?
Baktıkça geriye, güzel dünlere
Sessizce, günbegün, hep eriyorsun!

Ahmet Çitak

Urfa Destanı

Kur'ân'da metholan mukaddes belde
Etrafı Rahmândır yeri Urfa'nın
Ne güzel yaratmış misli yok elde
Her yanın Huda'yı bâri Urfa'nın.

Târihi durumun edeyim beyan:
Şöhretini bilsin, adını duyan
Türk kavmi Sümer'ler ilk taşın koyan,
Kale oldu dörtkenarı Urfa'nın.

Sümer'lerden Hitit, Eti'ler aldı.
Bir zaman bunların hükmünde kaldı,
Asurlular gelip tarumar kıldı,
Nemrud oldu hissedarı Urfa'nın.

Allah'ım diyerek meydana çıktı,
Değilsin diyeni ateşe tıktı,
Bir üvez evini başına yıktı,
Kabul oldu intizarı Urfa'nın.

Kin tuttu Nemrud'a Halil içi
Korkmadı zulmünden kırdı put haçı
Attılar ateşe yokdu suçu
Gülûzar eyledi narı Urfa'nın.

Yetmiş asır savan böyle bir cisim
Meydan açtı yekdiğere çok hasım.
Herbiri bir çeşit kullandı isim
Ad san için yok kararı Urfa'nın.

Siir Şehir Urfa

Makedonyalılar “Edessa” dedi.
“Kaliru” ismini Yunanlı kodu
Araplarda “Ruha” söylendi adı
Kaç makama döndü seri Urfa'nın.

Makedonyalıyı Zülkarneyn kırdı,
Bundan sonra Rumlar eline girdi
Şol Diyarbakır'a tahtını kurdu.
Mahzun oldu gül diyarı Urfa'nın.

Kurunu ulâda kulakul oldu
Zamanı fitratta çirkin hal oldu.
Keldani'den Keyhüsrev'e mal oldu.
Tükenmedi tarumarı Urfa'nın.

Hazreti Ömer'in devri geliktir.
Rum elini kesip teslim alıktır,
Emevi'ye harp sahası oluktur.
Abbasi'ler namı yarı Urfa'nın.

Tevaifi Mülk devri başladı
Selçuk hükümeti bunu haşladı,
Alpaslan hepsini kovdu, taşladı.
Ehl-i salip oldu harı Urfa'nın.

Salibin ordusu Harrân elinde
Beşyüz seksen yedi hicret yılında
Selâhaddin Eyyubi'nin elinde
İmha oldu mukadderi Urfa'nın.

Bundan sonra Akkoyunlular erişti
Yavuz Sultan geldi, buna girişti
Teslim aldı ordusunu, barıştı
Osmanlılar oldu yar'ı Urfa'nın..

Siir Şehir Urfa

İngiliz, Fransız biraz bulaştı.
Millî Mücadele geldi ulaştı,
Kahramanlar balta ile dolaştı,
Kâfir doldu hep mezarı Urfa'nın..

Düşmanları bir araya aldılar
Dünyayı başına zindan kıldılar
Ba ağır şelekten salim oldular
Kışı kovdu yaz baharı Urfa'nın..

Ermeniyi, Fransızı kovdular
Ordusunu sopa ile dövdüler
İbrâhim Paşa'nın devrin saldılar
Hiç kalmadı zulümdarı Urfa'nın.

Akar emlâk kalmış idi tutuda
Cumhuriyet derman oldu atide
Efrenci yıl üçyüz otuz altıda
Kurtuldu figanı zarı Urfa'nın.

Gayri sözümlü ehlilullâha gelmiştir
İçi dışı nebi, veli dolmuştur.
“Berd ü selâm”emri nazil olmuştur
Bundan arttı itibarı Urfa'nın.

Halil'in Makamı, Eyyub'un yurdu
Bal arısı oldu gövdenin kurdu
İbrâhim, Nemrud'un narına girdi
Anlaşılmaz hikmet, sırrı Urfa'nın..

Kutb-ı Cihan dendi Zavi Baba'ya
Terk-i dünya edip girdi abaya
Yakup Kalfa mürşid oldu Nabi'ya
Divançası yadigârı Urfa'nın..

Siir Şehir Urfa

İmam Bakır Harrân elinde peyda
Ayağı tozuna bin canım feda
Evliya merkezi hak-i şüheda
Her diyardan çok kibarı Urfa'nın..

Biraz da beldenin diyem halini
Her köşesi değer malını
Aciz koymuş nice âşık dilini
Sümbül gibi tam etrafı Urfa'nın...

Kıblesinde Mesut, Eyyup yatıyor
Kalbini Bediüzzaman tutuyor
Şeyh Tıffah şarkında doğup batıyor
Ehl-i tarik hem şiarı Urfa'nın..

Yedibin yaşında dendi bu gazel
Beşbin sene geçti milâttan ezel
Halil'ür-Rahmân Gölü hepsinden güzel
Pardadı mağarada nuru Urfa'nın..

Dünyayı doyurur Harrân yazısı
Arap atla ceylan kovar tazısı
Mart çıkınca toplu olur kuzusu
Koyunları sürü sürü Urfa'nın.

Ovaları zümrüt, dağı sümbüldür
Altmış yedi ilin içinde güldür
Misafir severler gözleri boldur.
Saki meşrep her bir eri Urfa'nın..

Müzehânesinde eserler dolu
Yapıldı köprüsü, muntazam yolu
Sebzesi tükenmez açılır gülü
Kış gününde olmaz karı Urfa'nın..

Siir Şehir Urfa

Koşuda ön vermez Arap atları
Ecdadından miras çöktür mertleri
Hüveydi elinin âşiretleri
Bunlarda semahatkârı Urfa'nın.

Tezgâhlar kurulmuş ipek dokunur
Kadınları açık gezmez, sakınır
Üçyüz altmış bir gün tam cüz okunur
Vakt-ı imsak her seheri Urfa'nın..

Mağaralı ev bütün üst taraf dağı
Üzümü, fıstığı, emsalsiz yağı
Bol irat gösterir bahçesi bağı
Her tarafa gider narı Urfa'nın.

Sur var iken tam beş idi kapısı
Devir döndü harap oldu yapısı
Onüç hamam, kırkbeş cami hepisi
Dokuz kaza bütün varı Urfa'nın.

Şıhları ateşe girer de yanmaz
İmanı olmayan buna inanmaz
Karnını parçalar hayatı sönmez
Ahmed-i Rûfai piri Urfa'nın.

Evliya, ülâma, şairi çoktur
Her mezhep sahihi masonu yoktur
Sarhoşu da kâmil hedefi Hak'tır
Nam bırakmış hem dindarı Urfa'nın.

Azer'in yaptığı heykel bulundu
İstanbul'un müzesine alındı
Parti çıktı, millet iki bölündü
Olmaz gayri tam imarı Urfa'nın.

Siir Şehir Urfa

Nefsi atıp nolur kafa çatsanız?
İttifakla sözleri bir etseniz
İmkânı yok ama sözüm tutsanız
Temin olur payıdarı Urfa'nın.

On saatte bunu yazdım, hastayım
Otuz gündür düzelmedim, yastayım
Suyunuz yok hükûmetten isteyin
Hasıl olsun intizarı Urfa'nın....

Henüz erdim altmış iki yaşına
İsyanım çok geçti ömrüm boşuna
Her birisi üç lisana aşına
Mecburidir bu güftarı Urfa'nın..

Bu nazımlar tarihlerden süzüldü
Kısa tülüattan destan düzüldü
Tükenmiyor ancak bura yazıldı
Binde olan bir eseri Urfa'nın...

Tarif ile bitmez şerefi yüce
Çokları ibadet ederler gece
Hayatta evliya Buluntu Hoca
Yüzbeş yaşlı ihtiyarı Urfa'nın...

Memleketin Nabi yazmamış, niçün?
Hazreti İbrâhim hatırı için
Ben yazdım var ise bağışlan suçum
Ben de oldum yarı garı Urfa'nın..

Ahmet Çitak gayrı nidicen nazı
Milâdi tarihten sarf ettik sözü
Ebcedi bilenler bulurlar bizi
Şöhret bulmuş iktidarı Urfa'nın.

Mehmet Adil Oymak

Hz. Eyyûb Nebi

O'nda rahmet, O'nda nimet
Şükür onda teslimiyet
Allah verir derdi evet
 Eyyûb Nebî sabrederdi
 Allah güzel kulum derdi
Malı mülkü dağ kadardı
Evlat sağlık onda vardı
Varlığını sabra sardı
 Eyyûb Nebî sabrederdi
 Allah güzel kulum derdi
Şeytan haset etti yine
Ateş düştü yüreğine
Rabb'in hadsiz nimetine
 Eyyûb Nebî sabrederdi
 Allah güzel kulum derdi
Girdiğinde kullar dara
Kula gerek Hakk'a vara
Örnek oldu insanlara
 Eyyûb Nebî sabrederdi
 Allah güzel kulum derdi
Yarattığın her nimete
Kemiğimi örten ete
ADİL teslim adalete
 Eyyûb Nebî sabrederdi
 Allah güzel kulum derdi

Mehmet Hulisi Öcal

Sabrın Sultanı Eyyûb

Adı Eyyûb, şanı sabır olan peygambersin sen,
Hakk yolunda Hakk'ı tutan, kaldıran askersin sen,
Her cefaya vefa ile katlanan sultansın sen:
Bin İblis'i yere vuran gerçek kahramansın sen.
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşım oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...

Çevren yoktu, yakınların senden çok uzaktılar
Putu, ota secde kılıp sevapları yaktılar,
Telkinlerin boşa gitti, keyiflerine baktılar;
Görmeyen göz, duymayan kalp olup yoldan çıktılar...
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...

Zevcen bile ayrı kafa, ayrı yürek taşırdı,
Eğri yoldan, yanlış, soldan İblis'e ulaşırdı,
Bir yöneliş, bin nedamet... küserdi, barıştırdı;
Şeytan her gün hilesiyle nefesine karıştırdı...
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...
Kurak yıllar, filizi yok; ne buğdayın, ne narın
Alem yanmış, evlat ölmüş... takdiri bu, tek Var'ın
Cehaletse cihan boyu, beyni çatlar sabrın;
Diyorlardı: "... Baş sebebi Eyyûb, bu ah ü zarın..."
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...

Siir Şehir Urfa

Bu sözler hep dayandın, hiç bir şeyden yılmadın,
O müstesna kalp evini asla aciz kılmadın,
Yaradan'a ibadetten bir dem geri kalmadın;
Bu halinle imtihandan kötü puan almadın...
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...

Urfa'mızda bir mağara... çilelerden iz taşır,
Şifalı su, Eyyûb'umle burada kucaklaşır,
Cümle dertler bu diyarda baharlara kavuşur;
Arı olur, böcek olur... kuzularla oynaşır...
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluk taşım, can yoldaşım oldun gel..

Sabr-ı Eyyûb, ömr-i Nûh'ta ibret var, hisse gerek
Az da olsa çok da olsa ömür bir gün bitecek,
Sabredene, şükredene, Hakk ecrini verecek;
Kadir Mevla'm nasip etsin, bu âşkla dolsun yürek...
Gel Eyyûb'um, sabır taşım, gönüldaşı oldun gel,
Gel efendim; soluktaşım, can yoldaşım oldun gel...

Mahmut Yaşar Uğur

Sabrın Meyvesi

Artıkça acı keder,
Rabb'ına hep, şükreder
Bir lahza demez yeter,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

İman etti bir kere,
Vücûdu yara, bere,
Dövünmedi boş yere,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

Yedi yıl çile çekti,
Sonunda gülecekti,
İblis, ne bilecekti,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

İnilerdi her gece,
Sabır, nihayet nice;
Allah derdi her hece.
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

Siir Şehir Urfa

İblis'te binbir hile,
Mal, evlat gitse bile,
Sabır kolaydır dile,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

Ayağını yere vur,
Şifa verecek sudur,
Sabrın meyvesi budur,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

Kadir'sin, ya Zülcelâl!
Kalmaz Eyyûb'te melâl,
Sabrın meyvesi helâl,
 Bu Eyyûb kıssasıdır,
 Hakk'ın sabır sesidir.

M. Sıraç Suman

Eyyûb

Ezada cefada sebattır Eyyub
Sebatta sabır, sabırda temkindir Eyyub
Dünya engellerinin iniş-çıkışlarında
İblise galebe çalan, alperendir Eyyub
Şefkatte, mertlikte doruktur Eyyub
Tasada elemde şükürdür Eyyub
Sınav meydanında, şeytanla savaşta
Nimette şükür, çilede şükürdür Eyyub

Aziz Afraim

Kutsanmış Şehir

Senin suların acı ve çocukların kaba.
Ey Harran, Haç'la kendini tatlılaştır...
Ey Harran, benim hazinem, ünlü ve güzel.
Urfa, sana komşu.
Ey kız, dünyanın tuzu olan annem gibi ol
Ve onun öğretisiyle zihninin sertliğini yumuşat.
Sen ey Harran, pissin.
Bak, aynan güzel ve saf.
Önünde duran o kutsanmış şehirle kendini süsle

Fenayi

Şehr-i Ruhâ'dır Bu

Bilâd-ı Halkillah olan şehr-i Ruhâ'dır bu
Zülâl- ı mu'ciz-i cârî makam-ı enbiyâdır bu
Hicaz-ı Kudsîden gayrı makamlardan ûladır bu
Letâfette şerâfette müzeyyen dil-küşâdır bu

Bu mevlid-i Halillullâh nazar-gâh-ı Hüdâ'dır bu
Halil'e ateşi berden selâm eden Ruhâ'dır bu

Bu şehrin remz-i esrârı ne mümkün vasfı kabil mi?
Erenler himmeti âli ne mümkün vasfı kabil mi?
Ledün ilmiyle ricâli ne mümkün vasfı kabil mi?
Kıyas etme tehi hâli ne mümkün vasfı kabil mi?

Bu mevlid-i Halillullâh nazar-ı gâh-ı Hüdâ'dır bu
Halil'e ateşi berden selâm eden Ruhâ'dır bu

Buna her kimse kim baksa ihânetle hiyânetle
Söyünmez ateşi şem, rüz yanar nâr-ı harâretle
Muhafızdır İmam Bakır emânât-ı siyânetl
Hayat-ı Şeyh-i Harrâni yeter himmet kerâmetle

Şiir Şehir Urfa

Bu mevlid-i Halillullâh nazar-ı gâh-ı Hüdâ'dır bu
Halil'e ateşi berden selâm eden Ruhâ'dır bu

Yüzün sür Hâk-i dergâhına ihlasla ey dil ü can
Hüdâ mûti-i mânidir Hâdi-i Hakk ile Yezdân
Hulûs ile niyaz ile mucibü's-sailin sübhan
Cenab-ı Hazret-i Hakdan erişir derdine derman

Bu mevlid-i Halillullâh nazar-ı gâh-ı Hüdâ'dır bu
Halil'e ateşi berden selâm eden Ruhâ'dır bu

Garip **Fenâyî** derviş âsi mücrim bi-nevâ ebter
Belâ va'disinin seyyâhı olmuş mübtelyı fer
Gezer âvâre eser sergerdân gezer sahra be sahre er
Delil'ül-sabirin Allah ü Ekber rem-nûmâ pirlere

Bu mevlid-i Halillullâh nazar-ı gâh-ı Hüdâ'dır bu
Halil'e ateşi berden selâm eden Ruhâ'dır bu...

Rahmi

Urfa İçin Gazel

Ceng-i milliyetle oldu gazi-i âzam Ruhâ
Yurt içinde her yönle belde-i ekrem Ruhâ

Kenz-i gayret merkezi, namûs, iffet mâdeni
Bahr-i ismet, cay-ı akdes, sami-i afham Ruhâ

Mevlid-i Âli, makam-i nur-ı cedd-i Enbiyâ
Menba-ı Ayn-i Züleyha, melce-i eslem Ruhâ

Hem Halil Rahmân suyudur menbai ab-ı hayat
Mecma-ı ervah-ı kudsi kevser-i Âdem Ruhâ

Secdegâh-ı enbiyâ. feyz-i cemi-i mürselin
Mazhar-ı esrar-ı Rahmân, maksad-ı âlem Ruhâ

Kânı rahmettir, serir-i evliyâ, vü erbain
Meskeni aktab-ı evtad mâdeni an'am Ruhâ

Hazreti Eyyûb makamı, sırrı Rabb'ı müsta'an
Menzil-i Cibril, tecelligâh-ı hep âdem Ruhâ

Merkez-i ilm ü maarif, burc-ı şems-i ârifin
Kasr-ı şahi evliyâdır, matlab-i âlem Ruhâ

Gavs-ı Âzem Hazreti Yahya, İmam Bakır veli
Kenc-i feyz-i kibriya, hem menzil-i erham Ruhâ

Rahmi'ya hamd eyle, rahm-i Hakk'a ayle iltica
Daima cay-ı mukaddes, melce-i alem Ruhâ

Zaki

Mevlid-i Halillulâh

Bu dergâh-ı muallâ menba-ı feyz-i Hüdâ'dır bu
Ey Nûr-ı dide-i âdek ve cedd-i Mustafa'dır bu
Bu yerde doğduğu İbrâhim ol zat-ı evlâdır bu
Mübarektir bu hâk elbette kadri de uladır bu

Bu mevlid-i Halillulâh çü derdinde devadır bu
Bu ceddü'l-enbiyâ kân-ı sahâvetle vefâdır bu

Edip vârim fedâ Hakk'a sehavetle çü İbrâhim
Verip İsmail'i kurban Hüda'ya sundu İbrâhim
Yanında kıl tavaf ey bi-vefâ işte bu İbrâhim
Ki sanma dünyada vardır hakikatte dü İbrâhim

Bu mevlid-i Halillulâh ki ceddü'l- enbiyâdır bu
Sahâvet kânıdır cânâ kamu derde devadır bu

Müzzeyyen kılmadın nefsin edip kendin hakka kurban
Habibe hem halile cümlesine vâlih ü hayrân
Ki nefsinde hevâ gitme ki ola derdine derman
Şefkatle onu yâd et o günler tutula dâmân

Bu mevlid-i Halillulâh çü derdinde devadır bu
Bu ceddü'l-enbiyâ kân-ı sahâvetle vefâdır bu

Edüben nâr-ı Nemrûd'u Halil'e gülşeni gülzar
İnanmazsın makamdan çık göresin anda çün ma'var
Eğer kul olmazsan Hakk'a hulûs ile edip âh zâr
Rahat bulamazsın hiç bir an uyan gafletten ey bidâr

Siir Şehir Urfa

Bu mevlid-i Halillulâh ki ceddü'l-enbiyâdır bu
Sahâvet kânıdır cânâ kamu derde devadır bu

Edip tes-i cânân can ve likin kimse ezkârı
O günlerde sana şâfî demadem ola bu bâri
Kusurum var ise avfınla hak setreyleye gil bâri
Ki mahlas-ı hânem oldu daima âh ile **Zâkî**

Bu mevlid-i Halillulâh ki ceddü'l- enbiyâdır bu
Hicaz ile Medine kudsiden gayrı uladır bu

Vecdi

Makam-ı Cedd-i Şâh-ı Enbiyâdır Bu

Temâşâ kıl behişt-âsâ makarr-ı evliyâdır bu
Mariz-i derd-isyana şifa ender şifadır bu
Acep câ-yı safâ hatır-küşa eşref binâdır bu
Bulunmaz misli asla billâd içre Ruhâ'dır bu

Ferah bahşa makam-ı cedd-i şâh-ı enbiyâdır bu
Ki mevlid-Halil-i zât-ı Kibriyâdır bu

Tazarru'la niyaz eyle der-i Mevlâ'ya ey gafil
Alhayışten tecerrüd kıl civâr-ı Hakka ol nail
Yapış bir dâmen-i pâke aradan ref' ola hâil
Ne mümkündür bu dergâh içre mahrum ola bir sâil

Ferah bahşa makam-ı cedd-i şâh-ı enbiyâdır bu
Ki mevlid-Halil-i zât-ı Kibriyâ'dır bu

Hulûs ile niyaz eden bulur Mevlâ'sını elbet
Kemâl-ı lütfuna nâil olur andan gider dehşet
Uyan bu hâb-ı gafletten yeter gafil bu ne hayret
Der-i devlet meâbında serin koy var iken fırsat

Siir Şehir Urfa

Ferah bahşa makam-ı cedd-i şâh-ı enbiyâdır bu
Ki mevlid-Halil-i zât-ı Kibriyâ'dır bu
Hezâren mürşid-i kâmilleri vardır bu dergâhın
Serin bahşeyleyip canın veren yolunda bu râhın
Huzur-ı kalb ile sür yüzünü dergâhına şâhın
Demadem ağla lütfundan ümidi kesme Allah'ın

Ferah bahşa makam-ı cedd-i şâh-ı enbiyâdır bu
Ki mevlid-Halil-i zât-ı Kibriyâ'dır bu

Bu dergâh-ı ûlâyı bil tesâviri behişt-âsâ
Hayat-ı nev bulur mürde gönüller şâd olur şeydâ
Ne istersen Halilüllâh'dan işte **vecd-i** şeydâ
Eli boş dönmüyor bir kimse bu dergâhdan asla

Ferah bahşa makam-ı cedd-i şâh-ı enbiyâdır bu
Ki mevlid-Halil-i zât-ı Kibriyâ'dır bu